

Kahan

PŘÍBRAM

8

STŘET BĚŽKAŘŮ A VLS

Proč potřebujeme
Destinační společnost Brdy

12

BUDOUCNOST HAZARDU V PŘÍBRAMI

Méně heren
zatím jen díky státu

22

BRATŘI ČERMÁKOVÉ

Laik se na sajdkáře neudrží
déle než půl kola

Bílou stopou do Brd

Nové 3D kino v Příbrami

- Filmy v plné digitalizaci s jasným zvukem a obrazem
- Pohodlné sedačky
- Lepší viditelnost
- Program od úterý do neděle
- Filmové novinky
- Bezkonkurenční ceny

Za kvalitním filmovým zážitkem už nemusíte nikam jezdit.

www.kinopribram.eu

PŘÍBRAM

Za kvalitním filmovým zážitkem už nemusíte nikam jezdit.
www.kinopribram.eu

inzerce

8

11

12

17

19

22

LAIK SE NA SAJDKÁŘE
NEUDRŽÍ DÉLE NEŽ PŮL KOLA

16. 3. 2017 | 19:00 Velká scéna

inzerce

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČ: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR EI1726 v nákladu 15 500 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Přijímá inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Ing. Jindřich Vařeka, Bc. Zuzana Kučerová, Mgr. Alena Ženíšková, Mgr. Václav Švenda, Pavlína Svobodová, JUDr. Pavel Čámský, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je 15. den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu nebo na adrese facebook.com/mestskyuradpribram. Toto číslo vychází 15. února 2017.

A portrait of a middle-aged man with a receding hairline, smiling. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored, patterned button-down shirt. The background is a plain, light color.

Když se řekne „vizionář“, zní to tak nějak málo seriózně. Něco jako šaman nebo lidový léčitel. Přitom všechny tyto výrazy mají jedno společné. Jsou založeny na nezbytnosti víry v lepší zítřek, na naději, že bude líp. Aby měl člověk v hlavě klid, musí vědět, kudy půjde dál. Má-li mít klid v duši, musí být přesvědčen o tom, že tam kam jde, to bude fajn.

Opravdovou radost ze života může mít jen ten, kdo se má ještě nač těšit. Snad proto jsou nejšťastnější děti. Ty se umí těšit na cokoli a několikrát denně. Obecněji řečeno, životní energie člověka, firmy, obce nebo i celého lidského společenství rovná se součtu pozitivních možností do budoucna.

Pokud se starý opuštěný člověk ocitne v nemocnici a uvědomí si naplno, že je sám, že už za ním nikdy nikdo nepřijde a že mu do konce jeho dní nezbyvá než osamocněně polehávat, součet jeho pozitivních možností do budoucna se přiblíží nule, jeho životní energie vyhasne a on zemře. V lékařské zprávě bude uvedeno, že pacient zemřel na zápal plic, zatímco ve skutečnosti pacient zemřel na nedostatek pozitivních možností, v důsledku čehož se jeho životní energie vyčerpala až k nule a život vyprchal.

Stejně tak je to i s firmou nebo městem. Firma, která nemá vizi, nutně se časem zastaví tak jako auto, kterému dojde benzin v nádrži. Město bez vize může jenom skomírat. Mladí z něj budou utíkat, protože dříve či později zjistí, že jsou jiná místa, kde je nač se těšit.

Vize města Příbram vstává z popela. Nerodí se lehko. Je zlehčována malomyslnými a odsuzována nepřejícnými. Přesto již letos probudíme projekt, který fungoval v době, kdy v našem městě žilo přes 40 000 obyvatel a kdy Příbram byla jedním z nejbohatších českých měst. V dobách, kdy se toto město koupalo v penězích, byl postaven sportovní areál, kterému není v Čechách rovno. Posledních 30 let jsme jej nechali marně chátrat, ale to se letošním rokem změní.

Hned dva zimní stadiony vedle sebe, sportovní hala, budoucí moderní aquapark, dva hotely, přírodní koupaliště obklopené parkem, protkané cyklostezkami a in-line dráhami, které v budoucnu přemostí železniční trať, podoběnou obchvat Příbrami a rozeběhnou se na jednu stranu k Brodu a na druhou stranu až k Brdům, které tak propojí se zelenou páteří města. Udržovaný park kolem Nováku a Fialáku poskytne další možnosti sportovního využití anebo jen oddechu uprostřed zeleně. Už brzy budeme schopni nabídnout třebas i našemu národnímu hokejovému mužstvu podmínky k trénování jako žádné jiné město. To, o čem píší, už nejsou jenom sny. Na všech projektech se intenzivně pracuje a na účtech města leží naštěstí finanční prostředky, bez nichž by všechny plány zůstaly jen v oblasti přání.

Sportem ožívají Brdy a velkými sportovními hrami letos ožije Novák i sama Příbram. Do Příbrami za námi letos přijedou nejlepší sportovci z celé republiky. Vize se začíná naplňovat a Příbramáné se už teď mohou těšit na jedno překvapení a druhým. Slovo „vizionář“ už nebude v uších zdejších obyvatel znít jen jako posměšek. Domáci budou ve svém městě zůstávat a přespolní si k nám budou přijíždět užívat. Já se na to dobu těším. To je přesně to, co dává energii mně i mým kolegům naše společné dílo dokončit.

■ **Jindřich Vařeka**
starosta Příbrami

Příbram s Freibergem pojí hornická minulost

Zástupci Příbrami v čele se starostou Jindřichem Vařekou se zúčastnili akce Víkend partnerských měst města Freiberg, která se konala v polovině ledna. Příbram se prezentovala spolu s dalšími partnery Freibergu (německá města Darmstadt a Amberg, polský Valbřich a nizozemský Delft) v odsvěceném kostele sv. Mikuláše. O akci byl mezi freiberskými občany velký zájem. Mnoho návštěvníků se u příbramského stánku hlásilo s tím, že Příbram v loňském roce navštívili při příležitosti 20. setkání hornických měst a obcí. Příbram s Freibergem pojí především hornická minulost. Smlouva o spolupráci byla podepsána v roce 1999, nicméně vztahy mezi Technickou univerzitou ve Freibergu, Hornickým muzeem Příbram a Kovohutěmi Příbram existovaly již dříve. Freiberg je saské nejstarší a nejvýznamnější hornické město. Za svůj vznik vděčí těžbě stříbra, které přes 800 let určovalo historii tohoto sídla. Leží 40 km jihozápadně od Drážďan v podhůří Krušných hor a žije zde více než 40 000 obyvatel.

Poplatek za popelnici a psa do konce března

Pátek 31. března 2017 představuje poslední den, kdy musí příbramští občané zaplatit takzvaný poplatek za popelnici (jinak též poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů). Výše poplatku se od loňska neměnila a činí 552 korun. Do konce března je třeba uhradit také poplatek za psa (sazby podle vyhlášky č. 3/2010). S případnými dotazy se můžete obracet na adresu popelnice@pribram.eu.

Jak se platí:
Bezhotovostně:
a) za komunální odpad - číslo účtu 1783-521689309/0800
b) za psy - číslo účtu 60038-521689309/0800
Pokud neznáte variabilní symboly, sdělí je na tel. 318 402 241, resp. 341.

Hotovostně:
Městský úřad Příbram, Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně), 1. patro - pokladna;
Městský úřad Příbram, nám. T. G. Masaryka 107, přízemí - pokladna, dveře č. 1.

Složenkou:
Na účet města Příbram (s příslušným variabilním symbolem).

Den prvňáčka na ZŠ pod Svatou Horou

Základní škola pod Svatou Horou zve předškoláky společně s jejich rodiči na Den prvňáčka, který se bude konat v sobotu 18. února od 8.30 do 11.00 v prostorách školy. Přijďte se blíže seznámit s prostředím, ve kterém se učíme, na chvilku usednout do školní lavice, něco si namalovat, spočítat, zasportovat si v tělocvičně, vyzkoušet si, co umí počítač, a zkusit i další činnosti, které jsme pro vás připravili. Přijďte si ve škole prohlédnout, co vás zajímá.

■ Roman Behún, ZŠ pod Svatou Horou

Pořadatelé akcí, hlaste se

Příbram připravuje vydání obecně závazné vyhlášky o omezení doby nočního klidu. Po novele přestupkového zákona účinné od 1. října 2016 může obec stanovit výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší nebo žádná. Toto musí být stanoveno přímo v textu obecně závazné vyhlášky. Do 28. února 2017 město přijímá náměty pořadatelů akcí, jež by mohly narušit noční klid. Tato podání budou následně vyhodnocena a případně zařazena do vyhlášky. Pořadatelé, kteří mají zájem o zanesení do vyhlášky, by měli uvést název akce, pořadatele (včetně kontaktních údajů) a dobu jejího konání.

Náměty lze zasílat na adresu Městský úřad Příbram, Tyršova 108, Příbram I, případně na e-mail: radka.skubalova@pribram.eu.

Po stopách Yettiho

V lednu odjely děti z Mateřské školy Jana Drdy z budovy Žežická na zimní expedici na Monínek. Výprava se vydala po stopách Yettiho. Dvacet dětí a tři učitelky hledaly tohoto pravděpodobně chlupatého tvora v lesích Českého Meránu. Došli až do vesnického skanzenu Ounuz a ke Staré poštovně. Našly mnoho indicií o existenci Yettiho, ale osobně se s ním nesetkaly. Nutno dodat, že ne všechen čas trávily hledáním této bytosti. Pilně se věnovaly tréninku lyžování se zkušenými instruktory, zimním radovánkám a také si byly třeba zaplavat v hotelovém bazénu. Výprava byla velmi úspěšná, neboť jsme všichni ujištěni, že Yetti existuje a navíc se většina dětí vrátila jako lyžaři!

Pro budoucí předškoláky a jejich rodiče jsme na 6. března (13.00-16.00) připravili Odpoledne ve školce. Děti i rodiče si mohou pohrát a seznámit se s nabídkou i prostory školky.

■ Pavla Dandová, MŠ Jana Drdy

Foto: HMP

Přijďte se veselit na masopust

Masopustní průvod a lidová veselice, rej masek a žertovné masopustní scénky v prostředí hornických Březových Hor. Na přípravě této lidové veselice Hornické muzeum Příbram každoročně spolupracuje se Sborem dobrovolných hasičů z Bohutína, který masopust pořádá nepřetržitě 90 let. Přijďte se pobavit v sobotu 4. března k Ševčinskému dolu - začíná se v 10.00, vstupné činí symbolickou korunu. Ve 14.00 si můžete vychutnat masopustní průvod u Skanzenu Vysoký Chlumeč, který je pobočkou Hornického muzea Příbram.

O Husovi v jiných souvislostech

V Knihovně Jana Drdy se 17. ledna uskutečnila první přednáška nazvaná České studny z cyklu Husovy stopy. Poutavá prezentace Davida Louly přinesla téma Jana Husa a jeho pojetí pravdy a lásky k člověku, Bohu i Božím zákonům. Vše bylo včleněno do kontextu současného světového dění a politiky národů. Vystoupení bylo provázáno promítáním a doprovodnými texty, které vybízely k zamyšlení. David Loula přinesl nové poznatky a nový pohled na činnost Jana Husa a nabídl účastníkům srovnání s dnešním světem. Další přednáška se uskuteční 21. února od 18.00 v Knihovně Jana Drdy. Na téma Česká reformační vystoupí Vladimír Donát.

Nové defibrilátory pro akutní případy

Středočeský kraj pořídil ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou 20 nových automatických externích defibrilátorů (AED) pro vybavení středoečeské policie, celního úřadu a městské policie. Stalo se tak v rámci čtvrté etapy nákupu a rozmisťování těchto život zachraňujících přístrojů na území regionu. Od roku 2014 jich bylo pořízeno 65 kusů a nová dvacítká přístrojů pokryje dosud prázdná místa kraje (nyní např. Březnice, v Příbrami AED slouží již několik let), kde mají záchranáři delší dojezdové časy. Hlavním úkolem těchto přístrojů je pacientovi při náhlé změně srdečního rytmu elektrickým výbojem upravit srdeční rytmus do normálu, a vrátit ho tak zpět do života. Každou minutou, o kterou se případná defibrilace zpozdí, klesá totiž šance na přežití pacienta přibližně o 7-10 %.

Příbram nabízí půjčku svým občanům

Příbramské zastupitelstvo vyhlásilo první letošní výběrové řízení na poskytování zápůjček z Fondu oprav a modernizace bytového fondu na území města Příbram. Výběrové řízení se uskuteční 8. března, žádosti lze podávat do 3. března. Obsah žádosti musí splňovat podmínky uvedené v Obecně závazné vyhlášce č. 2/2014, čl. 5 odst. 3. Formuláře jsou k dispozici na Odboru ekonomického Městského úřadu Příbram nebo na webu pribram.eu.

Foto: Martin Andrlé

HFAD představil letošní program

Hudební festival Antonína Dvořáka zveřejnil program 49. ročníku, který proběhne od 27. dubna do 25. května 2017. Při tvorbě programu jsme se inspirovali mistrovou osobností, jeho nezpochybnitelnými lidskými přednostmi, charakterem, který otiskl do své tvorby. Možná právě jeho přátelství, pokora a láska k lidem jako takovým, spojené s upřímnou vírou v Boha i v momentech nejtěžších, dodává hudbě Antonína Dvořáka to, co posluchače i umělce tolik uchvacuje a předává ty nejsilnější prožitky na jevištích, pódiiích a v hledištích po celém světě. Koncerty spojené mottem „Antonín Dvořák: s vírou v Boha a láskou k člověku“ zahrnují na jedné straně díla sakrální, na druhé straně díla inspirovaná láskou v různých podobách. Skrásnou hudbou se budeme setkávat na tradičních místech: v Divadle A. Dvořáka Příbram, kostele sv. Jakuba Staršího, Galerii Fr. Drtíkola, na zámku Březnice i zámku Dobříš, nově pak v kostele Nanebevzetí Panny Marie v TřebSKU, sále Domu Natura v Příbrami a zejména pak v krásném prostředí Svaté Hory. Je připraveno 12 koncertů, premiéra hudebně-dramatického pořadu, dvě operní představení pro děti, 2. ročník Dne s Antonínem Dvořákem s více než 20 koncerty a doprovodnými akcemi, 2. ročník soutěže ve skladbě a 2. ročník výtvarné soutěže pro děti. Podrobnosti o programu na www.hfad.cz.

■ pořadatelé HFAD

Na Marii s geology

Již několik let v Příbrami probíhají přednášky, které organizuje Česká geologická společnost, a v posledních letech se na nich také podílí Spolek Prokop Příbram a Hornické muzeum Příbram. Přednášky se konají zpravidla jednou měsíčně (celkem šest ročně), a to v pondělí od 18.00 nebo 17.00 v Příbrami na Březových Horách v prostorách Spolku Prokop na Dole Marie (restaurace Na Marii). Jejich tématem bývá geologie, mineralogie, ale i cestopisné postřehy od nás i ze světa. Na 20. února od 18.00 je plánována přednáška Radima Broma - Výzkum jeskyní v Týnčanském krasu u Petrovic u Sedlčan. Je zde známo více než 20 krasových jevů a jeskyní, přičemž jedna z jeskyní je dokonce zatopena vodou. O historii výzkumu a současných objevech bude přednášet předseda místní speleologické skupiny. Všechny přednášky jsou otevřeny pro širokou veřejnost a jsou zdarma.

■ Petr Kadlec, Příbram

Výměna vodovodu uzavře křižovatku na Plzeňské

V druhé polovině března by měla začít stavba v Riegrově ulici v Příbrami. Bude se zde prodlužovat dešťová kanalizace a měnit vodovod, akce potrvá přibližně tři měsíce. „Uzavřeno bude Dvořákovo nábreží v úseku od křižovatky s ulicí Plzeňská k začátku pěší zóny,“ uvedl Petr Růžička, referent oddělení přípravy a realizace projektů Městského úřadu Příbram. Vlivem výstavby nebude možný vjezd na parkoviště naproti Uranu a na 15 dní se také uzavře křižovatka ulic Riegrova a Plzeňská.

Na dovolenou s novým pasem pro děti

V roce 2017 skončí platnost cestovních dokladů dětem, kterým byla v roce 2012 zákonem o cestovních dokladech zavedena povinnost mít svůj platný cestovní doklad pro cestování mimo území ČR. Jedná se o děti, které v roce 2012 byly mladší 15 let a cestovní pasy byly vyhotoveny s dobou platnosti na pět let. Proto by rodiče měli zkontrolovat cestovní doklady dětí a případně si včas požádat o výměnu. Neplatné cestovní pasy se podle zákona o cestovních dokladech odevzdávají. Pokud občan ČR nepožaduje cestovní pas obnovit, je i zde povinnost odevzdat neplatný cestovní pas na oddělení občanských průkazů a cestovních dokladů Odboru občanských agend Městského úřadu Příbram.

Příbram hledá další asistenty prevence kriminality

V tuto chvíli v našem městě funguje pět asistentů, kteří jsou zařazeni do Městské policie Příbram. V průběhu roku budou vyhlášena další výběrová řízení. Snažíme se nabírat průběžně, avšak vzhledem k nízké nezaměstnanosti je výběr značně omezený. V rámci dalšího vzdělávání a bezpečnosti práce asistenti procházejí každý rok odbornými školeními s psychologem, například v rámci asertivního chování, práce s bezdomovci a jinými rizikovými klienty. Již dlouhodobě se nám pozice asistentů osvědčuje. A to jak při práci s bezdomovci, tak v rizikových lokalitách. Rovněž při preventivních přednáškách ve školách a jiných akcích ve městě.

■ Luboš Řezáč, MP Příbram

Garáž k pronájmu

Město Příbram vypsal výběrové řízení na pronájem garáže o výměře 17,63 m², která se nachází na adrese U Dolu Anna 26. Zájemci o objekt musí složit jistotu ve výši 10 000 korun a žádost poslat do 27. února do 16.00. Hlavní kritérium ve výběrovém řízení představuje nabídková cena, jejíž minimální výše je stanovena na 500 Kč/m²/rok. Garáž si lze prohlédnout po telefonické dohodě s Alenou Tůmovou (318 498 294). Podrobnosti naleznete na edeska.pribram.eu/eDeska.

Petrklíč: Nová pečovatelská služba

V Příbrami zahájila provoz pečovatelská služba Petrklíč, která využívá inovativní model pečovatelské služby vyvinutý v letech 2014-2015 s podporou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Evropského sociálního fondu. Petrklíč kladě důraz především na celostní přístup a časovou flexibilitu. Služba je obyvatelům Příbrami a okolí k dispozici 24 hodin denně a sedm dní v týdnu včetně svátků. Cena služby odpovídá vyhlášce č. 505/2016 Sb., kterou se provádějí některá opatření podle zákona o sociálních službách. Podrobnosti získáte na telefonu 608 433 252 nebo webu www.petrklice.cz.

Pletení pro potřebné

Na seniory v Domech s pečovatelskou službou jsme se v nedávné době obrátili s výzvou k pomoci osobám bez přístřeší. Pomoc spočívala v upletení či zakoupení teplých vlněných ponožek, které jsou v těchto chladných dnech u bezdomovců velmi žádané. Jedna z našich klientek, Irena Lukšanová z DPS Brodská, přinesla celý velký pytel tohoto žádaného kusu oděvu. Velmi nás svým činem potěšila. Lidé bez přístřeší, o které se stará středisko Nizkoprahové denní centrum, ponožky zajisté s vděčností přijmou. Jsme rádi, že lidskost a snaha pomoci v naší společnosti stále funguje. Děkujeme paní Ireně Lukšanové i ostatním lidem, kteří se rozhodnou pomoci v budoucnu!

■ Jan Konvalinka
Centrum sociálních a zdravotních služeb

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

**DEN
SPORTU
PŘÍBRAM
2017**

- sobota 10. 6. 2017 v areálu Nového rybníka
- unikátní sportovní akce po vzoru olympijských parků
- až 40 sportovních disciplín k vyzkoušení pod vedením zkušených profesionálů
- akce pro rodiny s dětmi, teenagery, seniory
- za účasti místních sportovních klubů a známých osobností z oblasti sportu
- bohatý doprovodný program

Má vaše dítě výjimečný sportovní talent a chce ho ukázat před publikem?

Napište nám do 31. 3. na kahan@pribram.eu

Střet běžkařů a VLS upozornil na potřebu destinační společnosti

Když na začátku nového roku začala na Příbramsku pořádná zima, pokryl sníh také území někdejšího vojenského újezdu. Pochopitelně se sem vydalo mnoho běžkařů. Zatímco v minulých letech zde byli „pouze“ tolerováni, tuto zimu – už s vědomím otevření Brd – projevila veřejnost jasný zájem o plnohodnotné využívání brdských lesů.

Letošní zima poskytla běžkařům skvělé podmínky.

Foto: Václav Švenda

Když se milovníci Brd vydali na začátku ledna s běžkami na území někdejšího vojenského újezdu, užasli. Kromě nádherné přírody a dostatečně vysoké sněhové pokrývky zde bylo vyštěrkováno mnoho cest vhodných pro běžkování. Část sportovců to považovala za naschvál Vojenských lesů a statků (VLS), které se o Brdy starají z pohledu údržby cest a těžby. Emoce rozhořčených občanů mohou v dnešním světě putovat velmi rychle. A přesvědčili se o tom také správci brdských lesů. Nejdříve stížnosti občanů na sociálních sítích

Destinační společnost Brdy by se měla věnovat celému pohoří, a nikoliv jen území bývalého vojenského prostoru.

”

a o pár dní později dopis přímo ministru obrany Martinu Stropnickému. Mezitím do věci vstupuje místní samospráva, kdy příbramský starosta iniciuje schůzku s ředitelem Vojenských lesů a statků, divize Hořovice, Petrem Švadlenou. A toto setkání přináší běžkařům alespoň částečně to, co chtějí. Díky podnětu starosty a návrhu tras příbramskými běžkaři přijaly VLS mimořádné opatření, které se týká úpravy lesních komunikací během letošní zimy tak, aby v co největší možné míře vyhověly požadavkům milovníků bílé stopy. Podle ředitele VLS sice není v silách státního podniku připravit běžec-ké trasy v rozsahu, jak sportovci navrhli ještě pro tuto zimu, ale budou usilovat o plné otevření tras pro příští sezonu.

POTŘEBUJEME DESTINAČNÍ SPOLEČNOST
Jindřich Vařeka tuto situaci přivítal. „Jsme na samém počátku. Potíže běžkařů, ale i jiné problémy související s rozvojem turismu v Brdech je třeba řešit efektivně a především koncepčně,“ připomněl starosta. Jeho slova potvrdil ředitel VLS, který vnímá pozitivně iniciativu Příbrami a také snahu o odstranění komplikací. „Pro VLS není problémem svoji činnost zájemcům o zimní sporty v zimních měsících přizpůsobit,“ vysvětlil ředitel s tím,

že VLS doposud neměly partnera, který by s uceleným návrhem běžkařských tras v Brdech přišel.

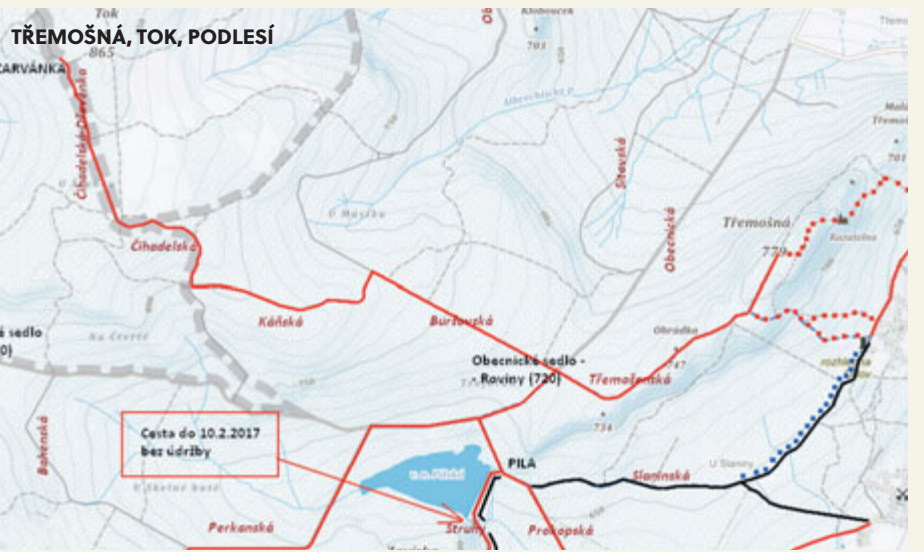
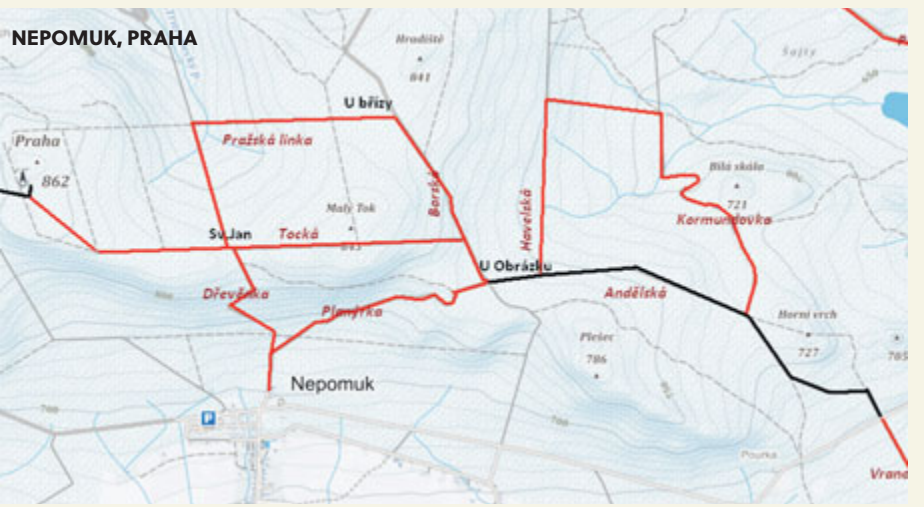
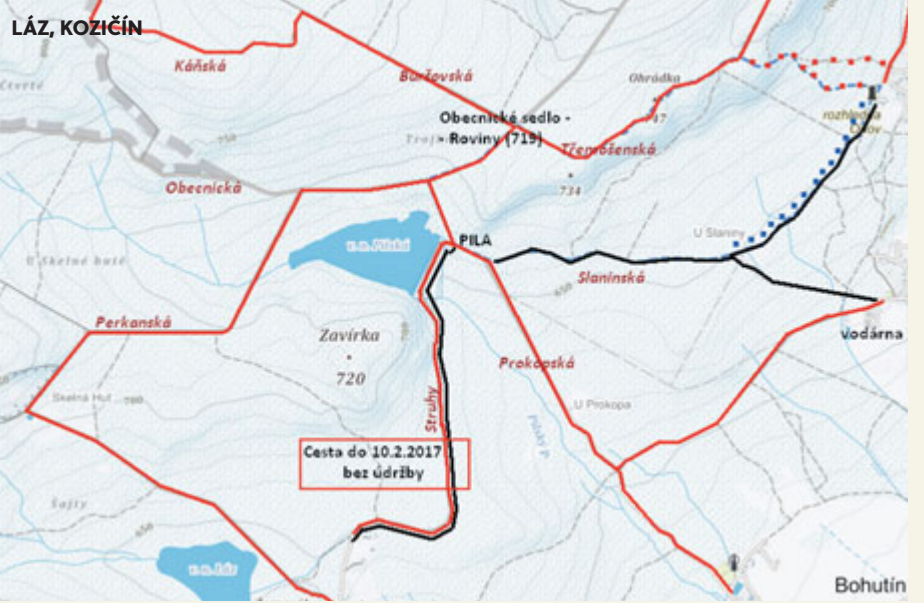
„Pro systémové řešení, schválení a vyznačení běžkařských tras musí tento proces zastřešit nějaký mediátor. Ať už obec, agentura či sdružení, které povede celý proces od návrhu tras, projednání návrhu s vlastníkem, s orgány ochrany přírody až po jejich vyznačení a vlastní údržbu přímo v terénu,“ vysvětlil Petr Švadlena a dodal, „Proto děkujeme iniciativě příbramského starosty, který záležitost pro tento rok zastřešil.“ Do budoucna by se podobným problémům měla věnovat, ale především jim předcházet takzvaná Destinační společnost Brdy.

TURISTICKÉ AKTIVITY POD JEDNOU STŘECHOU
Důležitost destinační společnosti pro Brdy vychází mimo jiné ze způsobu, jak cestovní ruch podporuje Středočeský kraj. Organizace destinačního managementu jsou minimálně pro období do roku 2020 primárními subjekty pro podporu turistického ruchu. V celém Středočeském kraji nyní působí pouze šest organizací destinačního managementu a například v turistické oblasti Střední Čechy – jih (tedy rovněž o oblast Brd) se o koordinaci cestovního ruchu stará organizace Posázaví, o. p. s. Destinační společnost Brdy by se měla věnovat celému pohoří, a nikoliv jen území bývalého vojenského prostoru. Měla by tvořit svorník pro všechny subjekty, jež mají zájem lokalitu Brd citlivě rozvíjet a vytvořit turistickou destinaci Brdy s jasnou koncepcí, financovanou společnými silami s využitím podpory dotačních titulů. Turistická oblast Brdy by se tak vyčlenila ze současné organizace Posázaví, a díky nové společnosti získala adekvátní pozornost samospráv, spolků a organizací přímo v okolí.

KONTROLOVANÝ ROZVOJ
V této souvislosti příbramský starosta zmínil základní dokument vznikající Destinační společnosti Brdy, kterým je takzvaný Interpretací plán, jenž vytvořily VLS a Agentura přírody a krajiny při Ministerstvu životního prostředí ČR (podrobnosti najdete v Kahanu 1/2017). Ten je prvním dokumentem, o který je třeba se opírat. „Až Destinační společnost Brdy vznikne, okolní obce budou moci koordinovaně projevovat svoji vůli. Na základě již vypracovaného Interpretací plánu vznikne nový společný plán rozvoje turismu v Brdech, který je třeba vybojovat a na který bude možno čerpat prostředky z kraje a Ministerstva pro místní rozvoj,“ vysvětlil starosta. Příbram vítá jakoukoliv iniciativu vedoucí k rozvoji brdské turistické destinace. „Nejen běžkaři, turisté či cyklisté, ale všichni ti, kteří Brdy využívají, pokud vstoupí do vznikající destinační společnosti formou sdružení či spolku, jsou vítáni,“ uvedl starosta. Jestliže se podaří zainteresovat značnou část organizací a spolků se zájmem o Brdy, existuje velká šance, že už napřesrok nebudou běžkaři na oblíbených trasách odírat skluznice o štěrky. A především že zastřešující subjekt bude koordinovat aktivity obcí a spolků tak, aby z nich profitovali nejen turisté, ale i samotné Brdy.

■ Stanislav D. Břeň

Trasy pro běžkaře pro tuto sezonu

- cesta bez údržby
  - — — cesta udržovaná a s posypem
  - - - cesta neudržovaná, ale méně vhodná pro lyžaře
  - — — možno jet na lyžích vedle cesty
- Pozn.: Publikované mapy jsou výřezy, kompletní mapy naleznete na pibram.eu.
Mapový podklad: mapy.cz.

Zásahů bylo méně pouze zdánlivě

Všechny události ukončeny a sečteny, veškeré akce naplánované na minulý rok jsou dovršeny. Rok 2016 máme za sebou a můžeme bilancovat. Rok 2016 přinesl při konečném součtu výjezdů ve všech stanicích v okrese mírné snížení počtu událostí.

Novou stříkačku na podvozku Tatra si hasiči převzali na konci roku 2016.

Foto: HZS

Radost z na první pohled příznivého vývoje v roce 2016 (více v tabulce) kazí skutečnost, že léto 2015 bylo tropické a s tím došlo i k navýšení počtu požárů. Pokud zohledníme tuto skutečnost, zjišťujeme, že počet mimořádných událostí se zvýšil. Stačí pouze letmý pohled na kolonku dopravních nehod, kde je bohužel už několik let trend vzestupný. Další statistické údaje říkají, že hasiči vloni v okrese Příbram uchránili majetek v hodnotě 46 milionů korun a požáry způsobily škody ve výši přesahující 20 milionů korun. Při požárech se zranilo 15 lidí. Ze záznamů vyplývá, že více než 55 % požárů bylo způsobeno lidskou nedbalostí či dokonce úmyslným zapálením. Z těchto důvodů hasiči již několik let pořádají preventivně výchovné akce a snaží se preventivně působit na všechny věkové skupiny a ve všech směrech lidské činnosti. Ina úseku požární prevence došlo ze strany HZS ke zvýšení počtu kontrol, posouzení stavební dokumentace atd.

PÁTEK TRINÁCTÉHO
Bezesporu největší požár na Příbramsku likvidovali hasiči 13. května v obci Narysov, kde vlivem technické závady na elektroinstalaci došlo k požáru truhlárny a rodinného domu. Škoda na majetku dosáhla čtyř milionů korun, a uchráněné

hodnoty byly vyčísleny na stejnou částku. Spožárem bojovalo devět jednotek požární ochrany více než šest hodin, nikdo nebyl naštěstí zraněn. Za zmínku stojí dvě mimořádné události, které nebyly způsobeny lidskou činností, resp. alespoň ne tou přímou. Jedná se o sněhovou kalamitu 29. února, při které místní hasiči vyjždili k více než 150 zásahům ve dvou dnech. Příbramsko patřilo k nejvíce zasaženým ve Středočeském kraji, a hasiči se tak museli vypořádat s dopravními nehodami, polámanými stromy, neprůjezdnými komunikacemi a dalšími doprovodnými jevy mimořádné sněhové nadílky. Druhá událost, která velmi výrazně zaměstnala hasiče, se udála 22. května na Příbramsku a o pět dní později na Sedlčansku. Jednalo se o přívalemové deště s kroupami, při kterých museli hasiči vyjždět více než třicetkrát.

NOVÁ STŘÍKAČKA, SANĚ I SESKOKOVÁ MATRACE
Jednou z nejvýznamnějších investic bylo kromě záchranných saní od Povodí Vltavy a seskokové matrace za výrazného přispění města Příbram také pořízení nového zásahového vozidla na stanici Příbram. Před koncem roku 2016 šlo o cisternovou automobilovou stříkačku na podvozku Tatra TERRN°1. Vozidlo na tzv. prvním

Sněhová kalamita v loňském únoru

Spoušť po květnovém krupobití

Požár v Narysově

výjezdu nahradilo více než 11 let starou mobilní požární techniku. Tím došlo k výraznému zlepšení akceschopnosti a spolehlivosti této techniky, která nyní slouží všem obyvatelům na Příbramsku. Nová cisterna byla pořízena prostřednictvím HZS Středočeského kraje z Fondu zábrany škod.

■ **Pavel Šušola**
HZS Příbram

Zásahy hasičů na Příbramsku												
	Požáry		Dopravní nehody		Únik nebezpečných látek		Technická pomoc		Ostatní činnosti		Celkem zásahů	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Příbram	249	144	174	199	36	43	256	337	33	34	748	754
Dobříš	69	54	93	74	11	20	107	123	10	13	290	284
Sedlčany	56	44	59	55	18	12	113	70	6	7	252	188

Sebeobrana zdarma: Pro velký zájem opakování ještě letos

Ženy a dívky, které se přihlášily do kurzu sebeobranu začínajícího v únoru 2017 a z důvodu kapacity nebyly přijaty, mohou počítat s tím, že se kurz zopakuje v druhé polovině roku. Zájem o sebeobranu předčil očekávání organizátorů.

Ilustrační foto: Francisco Javier Gomez

Pro rok 2017 připravila Městská policie Příbram v rámci projektů Bezpečná Příbram kurz sebeobranu pro ženy a dívky, a to zcela zdarma. Návštěvnice kurzu se dozvědí, jak rozpoznat

hrozící nebezpečí, jak ochránit svůj osobní prostor a reagovat na fyzický útok, jak opustit místo konfliktu, jaké jsou možnosti reakce na útok nebezpečnou osobou nebo jak vyřešit konflikt

bez fyzického kontaktu. „Jsme velice rádi, že ženy a dívky mají o tento kurz takový zájem. Pravdou zůstává, že poprvé v letošním roce bude kurz zcela zdarma. Hlavním důvodem je, aby se mohly zúčastnit i ženy, pro které by byla nepřijatelná jakákoliv částka z důvodu napjatého rodinného rozpočtu,“ řekla příbramská místostarostka Alena Ženišková. Po výzvě, kterou publikoval Kahan na přelomu roku, přišlo během pár dnů více než 50 přihlášek. „Děkujeme všem ženám, které se přihlášily, a doufám, že nebudou zklamané, pokud na ně nevyšla řada už na jaře. Z důvodů velkého zájmu plánujeme kurz i v druhé polovině roku 2017, a to opět zdarma,“ sdělila velitelka příbramské městské policie Jaroslava Vodičková. Organizátoři zavedli podmínku jedné možné absence. „V případě opakované nepřítomnosti dojde k vyřazení a přijetí další zájemkyně v pořadníku. Taková pravidla nastavujeme kvůli vysokému zájmu,“ sdělila velitelka a dodala: „Při ukončení kurzu obdrží všechny účastnice osvědčení o absolvování a malý dárek za statečnost a výdrž.“

Více informací na www.bezpecnapribram.cz.

■ **red**

Ptačí chřipka. Jak si počínat

Ptačí chřipka nebyla zatím na území města Příbram zaznamenána. Avšak vzhledem k výskytu této choroby ptáků v České republice zveřejnilo město následující doporučení.

OBECNÉ ZÁSADY OCHRANY ČLOVĚKA PŘED NÁKAZOU
Při dodržení základních ochranných pravidel je pravděpodobnost nakažení minimální.

Je třeba:
- chránit se kontaktu s podezřelými zvířaty, uhynulými ptáky, nedotýkat se ptačích výkalů,
- poučit děti, aby se nedotýkaly nalezených nemocných nebo mrtvých ptáků a nehrály si s drůbeží,
- nezpracovávat nemocnou drůbež,
- dbát o osobní hygienu (umývání rukou, přezouvání, převlékání po kontaktu s drůbeží),
- informovat o nálezu většího počtu uhynulých ptáků veterinární správu,
- ochránit domácí miláčky - psy, kočky apod.
- zabránit jim v kontaktu s uhynulými nebo nemocnými ptáky,

- při zahraničních cestách do rizikových oblastí postižených ptačí chřipkou se vyhýbat trhům s drůbeží,
- nekonzumovat zde jídla na ulici. Dbát dalších doporučení vydaných Evropským centrem pro kontrolu a prevenci nemocí a Ministerstvem zdravotnictví, která jsou zveřejněna na mzc.cz.

DOPORUČENÍ PŘI NÁLEZU UHYNULÝCH PTÁKŮ V PŘÍBRAMI
Uhynulých vodních ptáků se raději nedotýkejte. Při nálezu v přírodě nebo na místech, kde není znám majitel nebo správce území, informujte:

UHYNULÍ VODNÍ PTÁCI:
Městský úřad Příbram, odbor životního prostředí, tel.: 318 402 474 nebo 731 114 312, e-mail: ozp@pribram.eu

UHYNULÍ PTÁCI OSTATNÍCH DRUHŮ:
- Technické služby Příbram (v pracovní dny od 6.00 do 14.30) tel.: 800 162 354 nebo 318 624 191
- Městská policie Příbram (v ostatní dobu) tel.: 156 nebo 318 624 245

PŘI UHYNUTÍ VĚTŠÍHO POČTU PTÁKŮ V DOMÁCÍM CHOVU NEBO ZJIŠTĚNÍ PŘÍZNÁKŮ PTAČÍ CHŘIPKY:
- Informujte soukromého veterinárního lékaře nebo Krajskou veterinární správu pro Středočeský kraj (krizová linka - 720 995 204).

■ **Petr Walenka**
Městský úřad Příbram

Méně heren zatím jen díky státu

Hazard a jeho míra zachování v Příbrami – to bylo jedno z důležitých témat posledních komunálních voleb. Od té doby se objevilo několik možností, aby příbramští zastupitelé hazard ve městě výrazněji redukovali. Poslední příležitost nastala na konci ledna, ale k žádné změně současného stavu nedošlo. Neznamená to však, že se už příští rok počet heren nesníží.

Ilustrační foto: Jay Soriano

Příbramští zastupitelé na svém posledním lednovém zasedání projednávali novou vyhlášku, která by umožnila redukovat počet heren v Příbrami či případně všechny zrušit. Šlo o další příležitost v sérii předchozích, kterou příbramští zastupitelé nevyužili. Část zastupitelů argumentovala obavou, že hazard přejde do ilegality, další poukazovali na skutečnost, že Příbram získává peníze z odvodů, jiní uváděli, že peníze z hazardu lze použít na prevenci a sport. A tak pouze menšina hlasovala pro úplný zákaz automatů v Příbrami. Pro úpravu vyhlášky z roku 2014 byly třeba hlasy 13 zastupitelů, ale pro bylo devět, proti čtyři a zdrželo se sedm (pět zastupitelů bylo omluveno).

STOP HRANÍ LIDEM NA DÁVKÁCH

Než se příbramští zastupitelé většinově shodnou na nějaké formě další regulace, předejde je pravděpodobně legislativa na celostátní úrovni. Příští rok začne platit několik zákonných nařízení. Jedno z nich například vytlačí automaty z restauračních zařízení a barů, významně se také zvýší kauce za každý hrací přístroj. Dále má vzniknout rejstřík osob, jež například čelí úpadku. Při vstupu do herny budou lidé muset doložit totožnost, a tak by se mělo eliminovat, aby v hernách neutráceli peníze lidé, kteří jsou zadlužení nebo pobírají sociální dávky. Nově budou muset herny instalovat i kamerové systémy. Jako účinné se ukazují nové pravomoci Celní správy, která má od letošního ledna možnost postihovat nelegální herny. Nepovolené automaty a další zařízení sloužící k hazardu, jakož i související finanční prostředky, může zadržet. „*Odhadu- jeme, že alespoň díky těmto opatřením dojde ke snížení počtu heren v Příbrami o přibližně dvě pětiny v roce 2018,*“ řekl místostarosta Václav Švenda, který je jinak zastáncem nulové tolerance vůči hernám. V roce 2018 a 2019 by měla vypršet většina povolení pro současné herny, které v minulosti udělovalo Ministerstvo financí. „*Pokud zastupitelstvo nenajde jinou formu regulace, pro Příbram to bude znamenat, že ze současných 37 klesne počet heren na 13 nebo 14,*“ dodal Václav Švenda.

600 milionů do příbramských automatů

V Příbrami automaty ročně projde dvacetkrát tolik, než město získá v rámci přerozdělování daně z hazardu do obecního rozpočtu. Pokud činil v roce 2016 odvod pro město z hazardu asi 30 milionů korun, gambleři jen v Příbrami za rok proházeli automaty přibližně 600 milionů korun.

DRAZE ZAPLACENÉ PŘÍJMY

Každoročně Příbram z hazardu získá přibližně 30 milionů korun. Aby mohl být takový odvod do městského rozpočtu, musí příbramští hráči prosázet přibližně dvacetkrát více. V roce 2015 získaly veřejné rozpočty v ČR z odvodu z hazardních her 8,08 miliardy korun a 5,49 miliard bylo rozděleno do obecních rozpočtů. „*Na druhé straně však vědecké studie uvádějí, že společenské náklady hazardního hraní byly Psychiatrickým centrem Praha za rok 2012 vyčísleny na 14,2-16,1 miliardy korun, revidované odhady dospěly k částkám 5,3-5,7 miliardy korun,*“ uvedla ve své zprávě z října 2016 příbramská manažerka prevence kriminality Klára Vondrušková. Dodala, že na úrovni obcí byla zjištěna souvislost hazardu s vyšším výskytem

rušení veřejného pořádku, opilstvím a s hraním osob pobírajících sociální dávky. „*Jako převážně negativní byl v obcích hodnocen vliv hazardu na obecní infrastrukturu, turistický ruch, úroveň sportovního a kulturního života, vzhled veřejného prostoru, počet obyvatel, kulturní vyžití a úroveň trávení volného času,*“ doplnila ve své zprávě Klára Vondrušková.

70
Příbram má 292 tzv. hracích automatů a asi 20 000 lidí ve věku 15 až 64 let. Jeden přístroj tak připadá na přibližně 70 obyvatel.

ZÁTAH PROTI NELEGÁLNÍMU HAZARDU NA INTERNETU

O tom, že impuls k výraznější regulaci hazardu aktuálně přichází spíše z centrální úrovně než od většinové části příbramského zastupitelstva, svědčí mj. nedávná zpráva Ministerstva financí. To zahájilo první správní řízení o zápisu na seznam nepovolených internetových her. Jeden z provozova-

telů internetových stránek, kde bylo možné sázet, sídlí na Gibraltaru a nemá povolení, aby mohl v Česku podnikat. „*Informovali jsme provozovatele, že svou činností porušuje zákon. Na rozdíl od jiných firem zcela ignoroval naši výzvu k ukončení nelegální činnosti, proto jsme shromáždili potřebné důkazy a zahájili jsme správní řízení,*“ uvedl náměstek ministra financí Ondřej Závodský.

Výrazná většina provozovatelů vzala podle něj výzvu vážně a do rozhodnutí o udělení základního povolení se z českého trhu stáhla. Za první měsíc účinnosti zákona o hazardních hrách zmizelo podle ministerstva z českého trhu 90 % ilegálního hazardu na internetu. „*Nyní nastal čas se zákonnými prostředky vypořádat s těmi, kteří zákon ignorují,*“ dodal Ondřej Závodský. Zda se i městští zastupitelé vypořádají s voláním části veřejnosti po Příbrami bez kamenných heren - například po vzoru sousední Dobříše - zůstává zatím ve hvězdách.

■ Stanislav D. Břeň

Proč regulovat hazard v Příbrami?

Celní správa v Brně nedávno zabavila nelegální přístroje v rámci akce MAT.

Foto: Celní správa

Je provoz hazardu v Příbrami problémem, nebo ne? Samozřejmě záleží na úhlu pohledu. Z hlediska provozovatelů určité ne. Je to legální podnikání, které přináší zisk. Z hlediska majitelů budov, kde je hazard provozován, také ne - pronájem je také legální zdroj příjmů. Kdo další může mít z provozu hazardu profit? Banky, poskytovatelé nebankovních půjček, soukromí exekutoři, zastavárny, lichváři, zaměstnanci heren apod.

Z pohledu společnosti není odpověď již tak jednoznačná. Hraní může být zdrojem zábavy a vzrušení, naplněním volného času. Také se stává nemalým příjmem státních a obecních rozpočtů, se kterým se běžně počítá. Současně má ale svoje společenské náklady. Kdo všechno je

zainteresován do řešení následků hazardu? Tak jenom pro příklad: Městská policie, která musí řešit rušení veřejného pořádku. Policie ČR, která vyšetřuje krádeže a zpronevěry hazardních hráčů. Státní zastupitelství a soudy, které jsou dalšími stupni trestního řízení. Dále Vězeňská služba, případně Probační a mediační služba, jež dohlíží na vykonání trestu. Zdravotní služby, ať ambulantní či pobytové, které závislé na hazardu léčí. Pomáhající organizace, které se věnují rodinným příslušníkům hazardních hráčů - rodinné poradny, poradny pro oběti trestných činů, psychologové, sociální pracovníci... A to zdaleka není všechno.

Jak to vypadá z pohledu rodin a osob blízkých hazardním hráčům? Obrovská zadlužení, lhaní,

hádky, domácí násilí, škodlivá konzumace alkoholu, sociální stigmatizace, ztráta přátel, sebevraždy. To jsou jen některé z průvodních jevů závislosti na hazardu. Výzkumy uvádějí, že rizikové či patologické hráčství zhorší kvalitu života dalším 10-15 lidem v okolí hráče.

A jak je na tom sám hazardní hráč? Patologické hráčství je nemoc, která má svou vlastní diagnózu. Charakteristické je, že se taková nemoc projevuje nejen samotnými opakovanými epizodami hráčství, ale je provázena i tělesnými obtížemi jako vysoký krevní tlak, bušení srdce, bolesti na hrudi nebo žaludeční vředy. Tím to ale nekončí. Psychika závislého také není ušetřena - nervozita a podrážděnost, úzkostné stavy a nespavost, sebevražedné myšlenky...

Neobstojí argument, že nikdo nikoho do hry nenutí, že se jedná o svobodné rozhodnutí jednotlivce. To by předpokládalo, že daná osoba je schopna kontrolovat svoje chování. Právě však ztráta kontroly je charakteristickým znakem závislosti. Pokud by osoba měla svoje chování, co se týče hraní, pod kontrolou, nebyla by závislá.

Stojí tedy za zvážení, zda jsou přínosy hazardního hráčství větší než jeho náklady. Samozřejmě se ocitáme před problémem, že narušené rodinné vztahy, tělesná a psychická onemocnění, ztráta sociálních kontaktů atd. se obtížně vyčíslují a v kolonce nákladů městského rozpočtu se těžko objeví. Každopádně jejich minimalizace má pozitivní vliv na kvalitu života jedince, rodiny i společnosti.

■ Hana Vavřincová
Centrum adiktologických služeb
Magdaléna, Příbram

Tisícovka klientů Pečovatelské služby i nový nízkoprah

V letošním roce čeká Centrum sociálních a zdravotních služeb města Příbram spousta novinek, jejichž cílem je více zpřístupnit a prohloubit služby pro klienty v Příbrami i okolí.

Z loňského výletu seniorů do Čapího hnízda.

Foto: CSZS

Rok 2017 jsme začali velmi pěkně. Ples seniorů, který pořádalo město Příbram ve spolupráci s naší organizací, se velmi vydařil. Pan Neckář a paní Martinová se stali velkými lákadly, stejně tak i skvělé pohoštění v zabijačkovém duchu. Z mnoha stran se k nám dostávají pochvalná vyjádření. Jsme za to rádi a vnímáme to jako motivaci k pořádání dalších kulturních, společenských a zábavných akcí.

Pořádání akcí je však pouze okrajovou náplní naší činnosti. Jak čtenáři zajisté ví, sdružuje se v naší organizaci celkem osm středisek poskytujících sociální a zdravotní služby. Pro každé z nich máme nějaký plán do roku 2017. Pokusím se ve stručnosti popsat, co jednotlivá střediska v novém roce čeká. Organizace jako celek se musí připravit na postupné pronikání do okolních obcí v regionu Příbramska. Víme, že je o naše služby zájem i za hranicemi města, proto jsme nabídli starostům spolupráci. Rádi bychom podpořili poskytování sociálních slu-

žeb i tam, kde doposud nebyly dostupné. Města a obce budou mít nabídku toho, co jsme schopni tamním občanům poskytovat. Bude záležet jen na starostech, zda pro své občany naše služby zprostředkují či nikoliv. A nyní něco málo k zmíněným plánům jednotlivých středisek.

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

- Vedle ranních a odpoledních služeb zavedeme i služby noční. Pečovatelka bude klientům na zavolání dostupná i v době od 18.00 do 6.00. Tento záměr chceme uskutečnit v prvním čtvrtletí.
- Pokračujeme v rozšiřování služeb pro klienty. Nově nabízíme zdarma k zapůjčení seniorský telefon s funkcí SOS tlačítka. Peníze na nákup zařízení jsme získali z Humanitárního fondu Středočeského kraje. O telefon si klienti mohou požádat u kterékoliv pečovatelské, která jim zajistí předání, instruktáž a nastavení telefonu.

- Současný počet klientů Pečovatelské služby přesáhl hodnotu 900. Věříme, že v roce 2017 překročíme tisícovku.

DOMOV SENIORŮ

- Uskutečníme dlouho žádané rozšíření společenské místnosti. Vznikne tak krásný prostor pro pohybové, umělecké a společenské aktivity našich nejstarších klientů.
- Dokončíme audit stravovny, která denně odbaví více než 500 obědů. Pracujeme na

Bud'te ve spojení s Centrem

WWW: centrumpribram.cz

TEL.: 318 629 059

- zlepšení postupů a vybavení. Chceme vařit dobře a levně.
- Vynasnažíme se vyhovět co nejvyššímu počtu žádostí o přijetí do DS. Vytvořili jsme nová kritéria, která daleko lépe postihují potřebnost žadatelů. Současná kapacita je 58 lůžek a naplněnost je takřka stoprocentní.
- Pro klienty máme připraveno mnoho kulturních a zábavných akcí - například plavbu parníkem, návštěvu ZOO, výlety do přírody atd.

DĚTSKÉ SKUPINY A REHABILITAČNÍ STACIONÁŘ

- Budeme se snažit vyhovět maximu žádostí o přijetí do zařízení. Celková kapacita je nyní 55 míst. Ve skupině Berušek je to 17, Sluníčka mají 23 a rehabilitační stacionář má 15 míst. Pracujeme i s tzv. sdílenými místy. Kapacita je naplněná, ale příjem žádostí není pozastaven. V případě uvolnění místa pružně reagujeme a nabídneme jej žadatelům.
- Rozšiřujeme aktivity provozované fyzioterapeutkou - zejm. pohybové činnosti.
- Chceme být i nadále vhodnou alternativou předškolního vzdělávání. I nadále se zaměříme zejména na děti v raném věku a na děti se specifickými potřebami.

AZYLOVÝ DŮM, STŘEDISKO TERÉNNÍCH SLUŽEB, SOCIÁLNÍ PORADNA

- Nadále budeme posilovat propojení těchto tří středisek.
- Společně budeme i v roce 2017 pracovat na fungování modelu prostupného bydlení za předpokladu zodpovědnosti a účasti klientů.
- Spolu s Odborem sociálních věcí a zdravotnictvím, Úřadem práce a dalšími úřady budeme i v novém roce podporovat rodiny a jednotlivce, kteří se jakýmkoliv způsobem potýkají se špatnou životní situací.

NÍZKOPRAHOVÉ DENNÍ CENTRUM A NOCLEHÁRNA

- Velkým úkolem je stěhování do nových prostor. Velmi se těšíme na nové pracoviště, které poskytne našim zaměstnancům i klientům lepší podmínky.
- Ve spolupráci s ostatními středisky budeme dál pracovat na řešení obtížných situací, ve kterých se naši klienti nacházejí.

ZÁCHYTNÁ PROTIALKOHOLNÍ STANICE

- Chceme více zapojit města a obce z regionu do chodu tohoto střediska.
- Zpřísníme postup vůči osobám, které pobyt na záchytce nezaplatily.
- Zajistíme větší počet smluvních lékařů.

Úkolů, nápadů a vizí máme pro rok 2017 daleko více. Jejich výčet by nejspíše vydal na samostatnou přílohu. Každopádně chceme být pořád dostupní, vlídní a vstřícní k lidem, kteří využívají nebo chtějí využívat naše služby. Zakládáme si na otevřené a přímé komunikaci a jsme rádi za každý podnět - ať už kladný, nebo záporný.

■ Jan Konvalinka

Centrum sociálních a zdravotních služeb

Raketový vzestup klubu pro seniory

Přes 4000 seniorů, více než 50 společných akcí, 1050 vydaných karet seniora, ale také desítky telefonátů, e-mailů a setkání. Tak by mohla vypadat stručná statistika prvního roku provozu kontaktního místa Senior Point, který před pár dny oslavil narozeniny.

Při oslavách prvních narozenin vládla dobrá nálada.

Foto: Pavlína Svobodová

Senior Point v Příbrami měl raketový nástup. Otevřel se v únoru roku 2016 a během jediného roku se díky pestrému programu a trvalé podpoře města vyšvihl mezi klíčové zájmové organizace v Příbrami. Tuto skutečnost si připomněli i účastníci narozeninové oslavy, která se konala 2. února za přítomnosti ředitele projektu Lukáše Vaculíka, místostarostky města Aleny Ženiškové nebo ředitele Centra sociálních a zdravotních služeb Jana Konvalinky. „Když jsme zdena začátku února loňského roku otevírali první středočeský Senior Point, ani v duchu by mne nenapadlo, že bude mít v Příbrami takový ohlas,“ hodnotila při narozeninách Alena Ženišková. „Přes počáteční obavy a nejistotu, jak novou službu občané přijmou, se nám podařilo nastartovat projekt, který nese své ovoce. Čísla a statistiky jsou jedna věc, daleko víc však vnímám lidskou stránku naší společné činnosti.“

Nabídka aktivit je opravdu široká, od ruko-dělných činností, přes počítačové kurzy, tréninky paměti až po kurzy angličtiny a přednášky se zajímavými hosty. „Naslouchali jsme požadavkům seniorů a ve spolupráci s partnery jsme vyladili a připravili bohatý program i pro letošní rok,“ uvedl Lukáš Vaculík a dodal: „V uplynulém roce se nám díky městu Příbrami, Nadaci ČEZ a Nadačnímu fondu Veolia podařilo realizovat více než 50 společných akcí.“ Mnoho seniorů využilo nabídku poznávacích výletů do blízkého i vzdálenějšího okolí, nezažáleli ani ti, kteří se chtěli zdokonalit v rukodělných aktivitách nebo potrápit šedou kůru mozkovou v počítačovém nebo jazykovém kurzu.

■ Pavlína Svobodová

Městský úřad Příbram

Reálka za protektorátu: Napínavé putování za minulostí školy

Když se řekne historie, většina lidí si představí tlusté knihy, stohy dokumentů v archivech, případně hrady a zámky. Ve skutečnosti je historie všude kolem nás, v našich vlastních rodinách a komunitách, v živých vzpomínkách a zkušenostech starých lidí. Stačí se jich pouze zeptat a oni nám budou vyprávět tolik příběhů, že bychom jimi naplnili celé knihovny.

Reálka těsně před válkou. Foto: ZŠ Jiráskovy sady

Na konci října 2015 jsem měl tu čest oslovit žáky 7. až 9. ročníku s tím, že je možné se dobrovolně přihlásit do zajímavé akce Školákem ve válečných letech. Tento celostátní projekt se zabývá pátráním po minulosti vlastní školy v době druhé světové války. Po krátké době se podařilo z jedenácti nadšených zájemců vytvořit tým skutečných badatelů. Tito žáci

byli skutečně plni elánu, zejména touhy se něco dozvědět o své škole v čase okupace našeho státu nacistickým Německem, tehdy zvaného Protektorát Čechy a Morava.

TRPĚLIVOST A OBĚTAVOST

Práce mladých historiků nebyla z počátku snadná. O minulosti naší školy, dříve tzv. reálky,

Beseda s návštěvníky. Foto: ZŠ Jiráskovy sady

nebyla dosud napsaná žádná kniha či seminární práce. K vytvoření uceleného obrazu určité etapy minulosti potřebuje každý správný badatel znalosti z historie, trpělivost, obětavost, především však také trochu odvahy a potřebného štěstí. Jak se říká, odvážným štěstí přeje. Podařilo se nám získat mnoho informací nejen v městském archivu a muzeu, ale také vypátrat několik dosud žijících pamětníků, studujících v tehdejší době právě na reálce v Příbrami. Byli jimi např. Antonín Dvořák (vnuk slavného skladatele Antonína Dvořáka), Ludmila Fousová (bývalá žákyně tehdejšího sousedního gymnázia), Zdeněk Horský (pozdější významný matematik a profesor na VŠE v Praze) či Jiří Pechar (žák reálky, pozdější filosof a překladatel).

Na rozhovor s pamětníkem je dobré se vždy předem připravit. Seznam otázek, které se chystáte klást, videokamera či diktafon, přátelské jednání, úcta a tolerance ke starším lidem, jsou vždy nezbytné základní stavební kameny každé návštěvy u tázané osoby. Já i žáci jsme se u pamětníků cítili vždy dobře. Jejich přátelský přístup a pohostinnost nebyly jedinou věcí, která nás vždy mile překvapila. Byla to především fenomenální paměť těchto lidí, která nám nakonec s pomocí archivních materiálů dopomohla vytvořit ucelený obraz o dějinách naší školy.

TOTÁLNĚ NASAZENÍ STUDENTI

Třeba jsme zjistili, že v tehdejší době se vyučovalo v němčině, učitelé se museli se žáky zdravit hajlováním, začínaly se vybrané texty v učebnicích či se povinně chodilo do kina na německé filmy. Asi za nejtragičtější událost, která se zde stala, lze považovat zatčení ředitele sousedního gymnázia Lukeše se studentem Stocesem a jeho otcem. Tito nevinní lidé byli neprávem kolaboranty udání a posléze gestapem v létě 1942 v Táboře popraveni. Od té doby panoval jak na gymnáziu, tak i na reálce neustálý strach. Navíc se v zimě v budově skoro netopilo a nejstarším studentům bylo studium nadobro upřeno. Museli povinně odejít pracovat pro Třetí říši do tzv. totálního nasazení.

Poslední půl rok války se na škole již neučilo. Budova sloužila jako azyl pro německé uprchlíky, později pro vojáky wehrmachtu. Studenti se tak museli scházet se svými profesory na Svaté Hoře v prostorách krámků, které sloužily jako provizorní škola. Avšak i tato výuka byla mnohdy přerušována. Byly to zejména letecké poplachy, během kterých se museli žáci rychle rozprchnout do nejbližšího lesa.

Cílů a následných výstupů, které jsme si v našem projektu vytyčili, nebylo opravdu málo. V červnu minulého roku se někteří žáci zúčastnili dvoudenního dějepisného semináře v památníku Terezín. Zde měli možnost své dosavadní výzkumy nejen náležitě prezentovat, ale také se seznámit s výzkumy žáků ostatních škol. Na podzim téhož roku probíhala další fáze badatelské, zejména potom interpretační činnosti nasbíraných pramenů.

BESEDA, FOTOVÝSTAVA I KNIHA

Výsledným výstupem se nakonec stala beseda spojená s výstavou pořádaná 20. ledna 2017 v aule naší školy. Žáci 9. ročníku zde vyslechli nejen odborníky (ředitelka SOKa Příbram Věra Smolová, ředitel Hornického muzea Příbram Josef Velfl či vedoucí vzdělávacího oddělení Památníku Terezín Jan Špringl), ale také pamětníky. Výpovědi Ludmily Fousové, která za druhé světové války navštěvovala sousední gymnázium, nebo přímo bývalého absolventa reálného gymnázia Antonína Dvořáka III. patřily k nejpoutavějším okamžikům zmiňované akce. Při dojemném vyprávění žáci téměř bez dechu naslouchali příběhům z doby války, o studentských časech plných perzekuce, strachu a obavy o svůj mladý život. Na závěr besedy se hosté společně se žáky mohli seznámit na souběžné výstavě s fotografiemi a texty prezentovanými na celkem šestnácti tabulích. Ani zde však nebylo možné divákům uspokojivě předložit veškeré shromážděné informace o reálce v době nacistické okupace.

Naším posledním záměrem by mělo být vydání ucelené publikace, ve kterém chceme čtenářovi předložit nejen historii naší školy v době okupace, ale také ucelený soubor dosud námi nalezených písemných či obrazových materiálů, včetně nedocenitelné výpovědi pamětníků, bývalých maturantů reálného gymnázia.

■ Jan Liška
ZŠ Jiráskovy sady

Záписы dětí do škol

V souladu s ustanovením § 46 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovují ředitelé příbramských základních škol místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání pro školní rok 2017/2018 takto: Zápis dětí do 1. ročníků základních škol narozených od 1. září 2010 do 31. srpna 2011, včetně dětí s odloženou školní docházkou.

Základní škola pod Svatou Horou, Balbínova 328, Příbram II		
6. 4. 2017	13.00–18.00	
7. 4. 2017	13.00–16.00	
Základní škola, Příbram–Březové Hory Prokopská 337, Příbram VI		
7. 4. 2017	14.00–18.00	
8. 4. 2017	8.00–12.00	
Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvková organizace		
7. 4. 2017	14.00–18.00	
8. 4. 2017	8.00–12.00	
Základní škola, Příbram II, Jiráskovy sady 273		
7. 4. 2017	14.00–18.00	
8. 4. 2017	9.00–11.00	
Základní škola, Příbram VII, 28. října 1		
6. 4. 2017	13.00–18.00	
Základní škola, Příbram VIII, Školní 75		
8. 4. 2017	8.00–13.00	
Waldorfská škola Příbram – mateřská škola, základní škola a střední škola, Hornická 327, Příbram II		
21. 4. 2017	14.00–17.00	
22. 4. 2017	9.00–12.00	
Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola, Příbram IV, příspěvková organizace, Pod Šachtami 335		
19. 4. 2017	12.00–17.00	

V odůvodněných případech je možné domluvit s ředitelstvím školy jiný termín. K zápisu vezměte s sebou svůj občanský průkaz a rodný list dítěte.

■ red

Předškolní vzdělávání povinné pro všechny pětileté děti

V souvislosti s legislativními úpravami platnými od 1. ledna 2017 dochází i ke změnám v povinném vzdělávání, které se nově týká i předškolního vzdělávání.

To je povinné pro děti, které dosáhnou pátého roku věku, a platí až do zahájení povinné školní docházky. Pro školní rok 2017/2018 se tedy tato změna týká všech dětí narozených v období od 1. září 2011 do 31. srpna 2012 (včetně dětí s odkladem povinné školní docházky). Zápis do mateřských škol se bude konat v období

2.–16. května 2017. Přesný termín bude stanoven po dohodě mateřských škol se zřizovatelem a bude zveřejněn s dostatečným předstihem.

V Příbrami v současnosti působí 13 mateřských škol (z toho jedna alternativní), které připravují předškoláky na docházku do základní školy. Jejich kompletní seznam včetně kontaktů najdete na webu města www.pribram.eu v rubrice Život ve městě.

■ red

Sešit s neoblíbenými diktáty se mění v balicí papír na dárky

Minule příbramský školák Péťa dopil neslazenou vodu z PETky, sešlápl ji a hodil do žlutého kontejneru na plasty. Udělal to naprosto samozřejmě, o třídění se učili, a tak ví, že každý vytríděný obal šetří přírodu. Dnes se těší, jak „vytřídí“ popsany sešit s diktáty.

V Příbrami se ročně vytřídí asi 500 tun papíru.

Foto: TS Příbram

Kde je neblížíší modrý kontejner?

Technické služby Příbram provozují interaktivní mapu sběrných míst odpadu. Najdete ji na webu ts-pb.cz nebo přímo zde: riz.cz/etpf4.

Stáhnout si můžete také mobilní aplikaci, díky které se dozvíte více o třídění v Příbrami (např. lokality kontejnerů) nebo můžete nahlásit, pokud je nádoba poškozena či plná. Pomocí QR čtečky telefonu naskenujte kód na této straně, který vás přesměruje do elektronického obchodu, kde si aplikaci zdarma stáhnete. Také můžete zadat slovní spojení „Třídění odpadu v Příbrami“ v App Store (iOS) nebo v Google play (Android) a aplikaci si nahrajte.

Péťa se učí dobře, ale přece jen pravopis ho občas dokáže dostat do úzkých. S radostí sundá plastový obal ze starého sešitu a ten vhodí do modrého zvonu. V duchu mu popřeje, aby se v dalším životě stal něčím prospěšnějším – třeba papírem, ve kterém bude mít zabalený narozeninový dárek.

PROČ SE TŘÍDÍ PAPIR?

Na prvním místě je ekologie. V Česku každý z nás ročně spotřebuje něco mezi 130 až 150 kilogramy papíru. Přitom na výrobu jedné tuny je potřeba 13 smrků o stáří 40-70 let. Pokud se při výrobě nového papírového vlákna použije sběrový papír z recyklace, pak se ušetří 50 % energie a 40 % vody.

Významným důvodem, proč třídit, je fakt, že za každý na skládce vyhozený kilogram papíru zaplatíme 78 haléřů. Pokud ho vložíme do modrých kontejnerů, Technické služby Příbram ho odvezou obchodnímu partnerovi, a město tak za každé kilo utrží přibližně korunu. To je zajímavé počítání vzhledem k tomu, že v Příbrami se vytřídí na 500 tun papíru ročně. V závislosti na množství vytríděného a sve-

zeného papírového odpadu, získává Příbram od kolektivního systému EKO-KOM odměnu na nákup nových kontejnerů, svozové techniky nebo marketingovou podporu systému třídění. Protože papír tvoří náš nejčastější odpad vůbec (až 20 % obsahu odpadkového koše), je jeho třídění zásadní při celkovém výpočtu poplatku za komunální odpad.

JAK TŘÍDIT?

Před tříděním nemusíte papír nijak zásadně upravovat. Není třeba oddělovat kovové spony (odstraňují se magneticky během zpracování) a z obálek se ani nevytrhávají plastová okénka. Krabice však rozložte nebo sešlápněte. Jinak budou v kontejnerech zabírat zbytečné místo. Dokumenty jako bankovní výpisy či jiné, které obsahují vaše osobní data, nezapomeňte vždy roztrhnout, aby nemohlo dojít k jejich zneužití!

V Příbrami máme tři možnosti, jak starý papír odevzdat:

Modré zvony: Těch je ve městě 102 a hodí se pro běžný papír. Protože však mají úzké

Po svozu vytríděného papíru je první fází dalšího zpracování dotřídění.

Foto: Eko-kom

vhozy, nejsou příliš vhodné pro karton a krabice.

Modré kontejnery: Vypadají stejně jako kontejnery na běžný odpad, ale jsou modré. Ideální na odložení větších kusů a krabic. Nezapomeňte je předtím sešlápnout! Těchto kontejnerů máme zatím 55 a budou přibývat.

Sběrný dvůr: Pokud máte třeba plný sklep papíru, je nejjednodušší naházet jej do auta a odvézt rovnou do sběrného dvora. Tam to od vás rádi zadarmo vezmou.

CO SE S VYTŘÍDĚNÝM PAPIREM DĚJE?

Nejdřív se z malých kontejnerů přeloží do velkých aut a odveze na dotřídovací linku, kde se odstraní odpad, který do modrých zvonů nepatří, papír se rozdělí podle druhu a pak už putuje do papíren. V ČR se nachází asi dvě desítky papíren, které si s recyklovaným papírem poradí.

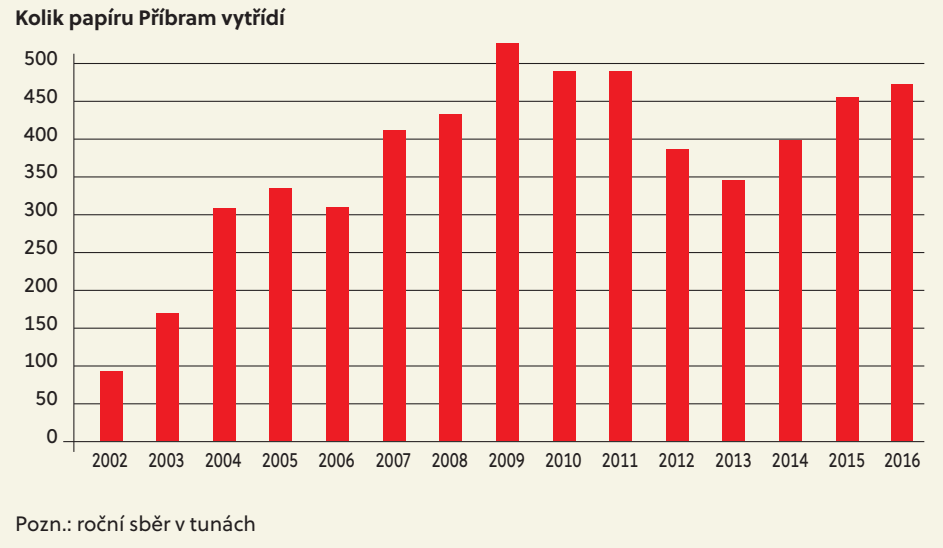
První stupeň recyklace papíru v papírně představuje jeho namočení a rozvláknění. Během procesu rozvláknění se pomocí tzv.

copu vytřídí další nečistoty jako nitě, izolepy a podobně. Tato fáze dále probíhá postupně v různých nádržích, kde jsou odlučovány další typy nečistot. Rovněž se může čistit filtrací nebo použitím víru.

Po hrubém dočištění dochází k jemnému dotřídění. Pomocí uvedených procesů se odstraňují barviva, pigmenty či plnidla použitá při práci s původním papírem. Dále se hmota pere a zahušťuje na filtrech. To je poměrně náročné na energii a spotřebovanou vodu. Při recyklaci papíru životní prostředí zatěžují procesy konečných úprav – zesvětlování, barvení, bělení.

Další postup výroby je již stejný jako u papíroviny ze surového dřeva. Přidají se plniva a klíždla, která zajistí optimální vlastnosti papíru, a ještě se musí vyčistit voda použitá v celém procesu. Po takové recyklaci dostává papír novou šanci, třeba bude jako balicí papír ukrývat narozeninový dárek.

Libor Michvocík
TS Příbram

Co (ne)patří do modrého kontejneru

Ano

- Noviny, časopisy, sešity, bloky, diáře, deníčky, památníčky
- Reklamní letáky
- Knihy (bez tvrdých obalů), paperbacky, brožury
- Různé katalogy, telefonní seznamy
- Kancelářský papír (i ze skartovaček)
- Prezentační booklety (bez plastových částí)
- Veškeré krabice, kartony, lepenky, papírové části obalů, balicí papír
- Dopisní obálky (klidně i s dopisy), pozvánky, vizitky, jízdenky
- Účtenky, složenky, upomínky, daňová přiznání
- Papírové etikety, booklety z CD a DVD
- Obaly od potravin (mouka, cukr, obaly od čajových sáčků)
- Vnější obaly od čokolád, krabičky od zubních past, apod.

Ne

- Kopíráky – obsahují karbonový prach
- Pauzovací papír, spodní strany samolepek
- Papír s povrchovou úpravou parciálními laky
- Křídový papír
- Povoskovaný balicí papír
- Silně znečištěný papír (od barev, lepidel, mastnoty, krve)
- Zalamínovaný papír (občanky, řidičáky apod.)
- Použitý toaletní papír, papírové kapesníčky – obojí lze kompostovat
- Použité mokré nebo vlhké papírové utěrky
- Hygienické vložky
- Nápojové kartony (a to i přesto, že papír obsahují)

13 smrků na tunu

- K výrobě 1 tuny papíru se musí porazit a zpracovat 13 smrků starších 40 let.
- V ČR se ročně vytřídí na 900 000 tun papíru. Z toho jen 200 000 tun je v ČR zpracováno, zbytek slouží k exportu.
- Recyklovat papírové vlákno lze pětkrát až sedmkrát. Posledním stadiem je toaletní papír nebo plata na vajíčka – ty se již nerecyklují a patří do běžného odpadu nebo na kompost.
- Přestože podíl tištěných novin, časopisů a katalogů na produkci papíru neustále klesá, odhaduje se nárůst spotřeby papíru celosvětově o 25 000 000 tun ročně. A většinu tvoří obaly.

Laik se na sajdkáře neudrží déle než půl kola

V loňském roce opět dokázali, že patří nejen mezi republikové stálíce, ale i do světové špičky sidecarcrossu. Přesto se bratři Čermákovi stále považují za poloprofesionály. „Opravdu profesionálních týmů, které ježdění užívají, je v Evropě jen pár,“ shodují se jezdec Tomáš a spolujezdec Ondřej, kteří zažívají vrchol své kariéry. Na motorce WSP – MEGA na podzim získali bronz z ME družstev. Z minulosti jsou několikanásobní republikoví mistři a vicemistři a na MS skončili třikrát v první desítce (vloni pátí).

Ondřej (vlevo) a Tomáš Čermákovi skončili pátí na loňském mistrovství světa.

SPOLUPRÁCE MEZI BRATRY MÁ NESPORNÉ VÝHODY, ALE URČITĚ NĚKDY SKŘÍPE.

Ondřej: Jako bratrská dvojice jsme na sebe odmala zvyklí, těžší z toho spousta rodinných týmů. Dlouholetý vztah se odrazí na trati, kde musí fungovat souhra, aniž bychom se jakkoliv dorozumívali jako třeba v rallye. Jsme na sebe napojení „přes hlavu“. Výhodou také je, že vedle sebe sedíme od začátku.

Tomáš: Prošli jsme i výbušnými časy. Kolikrát jsme se na závodění chtěli vykašlat, ale ke sportu musíte přistupovat podobně jako k práci.

Čermák racing tým
Jezdec: Tomáš Čermák
Spolujezdec: Ondřej Čermák
Trenér: Jan Lehocký
Mechanici: Petr Ringes, Aleš Březina, Václav Maleček

JAK JSTE VLASTNĚ ZAČÍNALI?

Ondřej: Jako úplně malí kluci jsme závodili v bikrosu na BMX. Pak jsme přesedlali na motokros. Tomáš začal dřív a já se přidal později. Finanční náročnost byla pro naši rodinu ale velká, takže v motokrosu pokračoval jen Tomáš a já se jezdil na závody dívat.

A CO VÁS PŘIVEDLO K SIDECARCROSSU?

Ondřej: Posléze jsme zjistili, že i ve velkém motokrosu hrají peníze značnou roli, a my byli dva. Takže peníze dvakrát. V nedalekých Ouběnicích má sidecarcross velkou tradici, v 80. a 90. letech se tu pořádaly závody mistrovství světa. S tátou jsme se na ně jezdili dívat a už v té době vznikla fotka, kdy já sedím na místě spolujezdce a brácha za říditky. To nám bylo pět a sedm let. Když bylo Tomášovi 18 a mně 16 let, sehnali jsme starý rám Japokra a dotáhli ho domů, kde jsme s bratrancem dosadili motor. Teprve pak jsme rodičům oznámili, že se začínáme realizovat v sidecarcrossu. Od roku 2002 jsme začali pravidelně startovat na Mistrovství ČR. O dva roky později jsme se uká-

zali v seriálu MS a v prvním závodě se dokonce kvalifikovali. Byl to impuls do dalších let, že umíme jet sidecarcross na světové úrovni. Do té doby jsme patřili mezi republikovou špičku a o prvenství se prali s bratry Rozehnalovými. Pak už jsme jezdili mistrovství světa.

POKUD SIDECARCROSS SROVNÁTE S JINÝMI SPORTY, JE HODNĚ NÁROČNÝ?

Tomáš: Když si laik sedne na sajdkáru, tak se na ni neudrží déle než půl kola. Záleží na technice, letech zkušeností a tréninků. Důležité je

Přijďte se podívat (nejen) na sidecarcross
Akce: Čmeláčí vítání jara
Kdy: 4. března od 13.00
Kde: motokrosová dráha Pichce
Program: Zahájení sezóny, k vidění závodní speciály v akci, doprovodný program, občerstvení

soustředění a spolupráce mezi jezdcem a spolujezdcem. Tělo si zvykne na jakýkoliv sport, a tenhle je fyzicky a psychicky hodně náročný. Ondřej: Při sidecarcrossu a motorismu obecně hraje důležitou roli tým. Závodník kolem sebe potřebuje lidi, kteří se o něj postarají a připraví mu vhodné podmínky pro dobrý výsledek na trati. V počátcích závodění na MS jsme nastálo spolupracovali pouze s bratrancem, ale přípravu nelze postavit na jednom člověku. V té době jsme museli zastoupit druhého respektive třetího mechanika a v tu chvíli jsme na trať nemohli vyjet s úplně čistou hlavou. Po řadě zranění jsme s bratrem společně tři roky nestartovali. Impulsem k návratu bylo postavit tým, což se nám vloni podařilo. Jezdí s námi tři mechanici a na výsledku sezóny 2016 bylo zázemí znát.

CO OBNÁŠÍ TRÉNINK?

Tomáš: Tréninky začínají před závodní sezónou a vyjíždíme ke konci února někam do tepla. Světové týmy najezdí víc motohodin. My můžeme celou zimu makat na fyzice, ale chybí nám trénink na motorce. První přípravné závody absolvujeme v březnu. A pak už se rozbíhá sezóna naplno - mistrovské závody a MS. Ondřej: Sezónu končíme v polovině října, asi tři týdny čerpáme sílu a motivaci pro další rok. V polovině listopadu nastává příprava na další sezónu - posilovna, plavání a suchá příprava. V letošním roce bychom chtěli aktivní přípravu posunout a na motorku si sednout už v únoru. Najít vhodné podmínky po Evropě je ale obtížné a naše možnosti cestování na jiný kontinent jsou omezené.

LOŇSKÝ ROK BYL PRO VÁS VELMI ÚSPĚŠNÝ. JAK HO HODNOTÍTE VY?

Ondřej: Jezdili jsme s novým vylepšeným rakouským motorem MEGA. Na prvním závodě MS v Holandsku, kde české týmy nepatří mezi favority, se nám podařilo zajet šesté místo. Druhý závod v Kramolině se nevyvedl a znamenal nejhorší výsledek z celého seriálu MS. Tajně jsme doufali v umístění v TOP 5 a v polovině sezóny jsme výsledek zlomili úspěšným umístěním v Lotyšsku. Skočili jsme druzí a celkově na třetí pozici. V závěru sezóny proběhly další tři závody a dostali jsme se na stupně vítězů. Celkově jsme na MS obhájili páté místo.

Tomáš: Protože se nám dařilo na světové úrovni, brali jsme republikové závodění jako trénink a testování. Věděli jsme, že když nena-

stane technická závada a pojedeme ve světovém standardu, tak tady vyhrájeme. Ondřej: Když jsme teď jednali se sponzory o další spolupráci a viděli výsledky v ČR, tak se jim zasmáli. Ve všech závodech jsme skončili na prvním místě. Účast na republikových závodech je pro nás prestiž a srdeční záležitost. Prioritou v novém roce je ale MS.

JAK VÁS LOŇSKÝ ÚSPĚCH NASTARTOVAL Z HLEDISKA PŘÍPRAVY A SPONZORINGU?

Tomáš: Další záležitostí přicházející po skončení sezóny je právě shánění financí. Když se nám povede takový výsledek, je jasné, že příští rok jedeme dál. Nová sezóna závisí na partnerech a sponzorech, zda bude spolupráce probíhat jako doposud. Ondřej: V první desítce je každý posun o jednu příčku náročnější ve všech ohledech. Jak sportovním výkonem, tak získáním prostředků. Takže máme vysoké cíle, ale zároveň zůstáváme nohama na zemi.

KOLIK STOJÍ ROČNĚ VRCHOLOVÁ SEZÓNA?

Tomáš: Pro letošek je náš rozpočet kolem 1 200 000 korun. Ondřej: A to jsme na třetinovém, možná čtvrtinovém rozpočtu jiných týmů. Začínali jsme skromně a zkusíme konkurovat velkým týmům s menšími výdaji. Ale je to omezující, a proto jsme rozpočet pro tento rok navýšili. Tomáš: Ve velkých týmech se rámy motorek nebo šasi mění třeba třikrát za sezónu. My na stejných trubkách odjedeme celou sezónu.

KDO PATŘÍ MEZI VAŠE NEJVĚTŠÍ PODPOROVATELE NA PŘÍBRAMSKU?

Ondřej: Sponzorů z Příbramska máme hodně - společnosti Sitex, Bama Metal, Autoprofi motoshop, Kärcher Sedláček, Moto centrum Jablonná, FORD Louwman Motor Příbram, Klempířství Hlinovský, Josef Vondráček a obec Dubno. Největším je ale ostravská firma Envirmine Energo, jejímž spolumajitelem byl náš děda, který nám od začátku fandil a podporoval nás. Jednáme s dalšími většími partnery, abychom dokázali naplnit rozpočet. Tomáš: Většinu sponzorů sháníme prostřednictvím známých. Bohužel je u nás sidecarcross jako sport málo vidět. Když jsme soutěžili v Estonsku, místní televize celý závod přenášela v přímém přenosu. Ondřej: Ěra Ouběnic dokázala sidecarcross právě třeba na Příbramsku hodně zviditelnit. Větší mediální podpora nám teď chybí, a přitom jde o atraktivní a adrenalinovou zábavu.

PŘÍSTUP KE SPORTU OVLIVŇUJE ROZHODNĚ TRADICE. VE KTERÝCH ZEMÍCH JE NEJVĚTŠÍ?

Tomáš: Největší tradici mají Belgičani a Holanďani, kteří vychovali desetinásobného mistra světa Daniëla Willemsena. Tamní federace se snaží o růst sportu a pracují na juniorech. Děti nezačínají na motokrosovéch motorkách, ale rovnou na sajdkárách. Jezdí na nich už dvanáctiletí kluci.

EXISTUJE V ČESKÉ REPUBLICE ZÁZEMÍ PRO RŮST MLADŠÍCH JEZDCŮ?

Tomáš: Spadáme pod Autoklub ČR, který uděluje licence. Situace je obdobná jako v biat-

lonu. Úspěchy táhnou a autoklub se snaží, abychom byli víc vidět, což motivuje další kluky. Ondřej: Poslední tři roky přináší autoklub víc financí a potřebného zázemí. Odráželo se to na výsledku v evropské soutěži družstev, kde český tým skončil na třetím místě. Při mistrovství republiky se nově jezdí přebor v sidecarcrossu, který znamená šanci pro nováčky.

I KDYŽ VYHRÁVÁTE, MÁTE VLASTNÍ OBČANSKÁ POVOLÁNÍ. KDY VÁS SIDECARCROSS ZAČNE ŽIVIT?

Ondřej: Řadíme se mezi poloprofesionální týmy, ale nacházíme se na úrovni srovnatelné s profesionály. Sponzorské peníze nevystačí na osobní život, a potom samozřejmě nelze věnovat tolik času přípravě. Abychom nechořeli do práce, musel by být rozpočet naplněn na dva a půl milionu korun. Tomáš: Týmy v první pětce až desítce se silným zázemím sportují téměř jako profici. Třeba kluci z Německa ale nemají moc peněz a závodí při zaměstnání. Všichni vědí, že to není jednoduchý sport, stojí hodně peněz a úsilí. Ani rivalita není tak velká. Na trati si nikdo nic nedaruje, v depu se ale pozdramíme a popovídáme i s mezinárodními posádkami.

STIHNETE SI BĚHEM ROKU DOPŘÁT DOVOLENOU, NEBO JEZDÍTE JEN PO SOUTĚŽÍCH?

Ondřej: Ideální je, když dovolenou můžeme vzít přes závody. Naše manželky jsou tolerantní, a tak se na pláž u moře moc nedostanou. Program nám to nedovoluje. Letos nás čeká 14 závodů MS, absolvujeme daleké přejezdy mezi Lotyšskem a Francií. Kluci z Belgie nebo Holandska pošlou dopředu kamion s motorkou a týmem a přiletí letadlem. My jedeme autem.

■ Stanislav D. Břeň

Více fotek bratrů Čermáků
při závodech najdete na

/mestskyuradpribram

Máte čtyři měsíce na trénink. Půlmaraton se blíží

Loňské oslavy 800 let města nastartovaly tradici některých nových akcí. Mezi ně patří Příbramský půlmaraton, který se letos koná 17. června. Pořadatelé zatím tají novinky, ale je zřejmé, že s tréninkem mohou zájemci začít už nyní.

Na trati vloni panovalo vedro, ale taky dobrá nálada.

Foto: Stanislav D. Břeň

Kdo vloni zažil euforickou atmosféru historicky prvního půlmaratonu v Příbrami, jistě neváhá a už přes zimu naběhal minimálně desítky kilometrů po zasněžených pěšinách Brd. Ti z vás, kteří ještě trénink odkládali, by

s ním měli začít. Do startu druhého ročníku zbývají pouze čtyři měsíce.

Na start trati, která vede historickým jádrem Příbrami i Březohorským sídlištěm, by se v sobotu 17. června měly opět postavit stovky

závodníků. Stejně jako vloni budete moci změřit síly nejen se zkušenými borci z různých sportovních oddílů, ale také vedením příbramské radnice.

Běh je určen opravdu pro každého v jakémkoliv věku. Nevyžaduje zvláštní vybavení, vysoké investice, návštěvu organizovaných sportovišť, speciální trénink ani účast dalších sportovců. Stačí odhodlání a chuť konzumovat endorfiny. Nenáročnému odkazu této disciplíny zůstává věrný i Příbramský půlmaraton, který otvírá příležitost pro všechny zájemce v různých věkových i výkonnostních kategoriích. Poběží se jak hlavní závod v délce přesahující 21 kilometrů, tak štafetový běh družstev, fitness běh nebo závody pro děti.

Trať a časy startů zůstávají z loňska naprosto identické a stejně jako registrační formulář je najdete na www.pribramskypulmaraton.cz. Pořadatelé z Triklubu Příbram chystají novinky pro závodníky i příznivce, ale odhalí je až v průběhu letošního jara. Hlavní zprávou „dneška“ tedy zůstává: běhat, běhat, běhat.

■ Stanislav D. Břeň

Kodokan láká mladé zájemce o judo

V Příbrami působí nový sportovní klub, který láká mladé zájemce o judo. Trénovat mohou děti již od šesti let věku. Velkou inspirací nejen pro příbramské borce je nedávné vítězství Lukáše Krpálka na Olympiádě v Riu.

Foto: Karel Kříž

Judo klub Kodokan je nový sportovní klub dětí a mládeže. Klub je zaměřen na rekreační a výkonnostní trénink judo a je registrován pod Českým svazem judo. Judo je dynamicky se rozvíjející

sport opravdu pro všechny, uplatní se v něm individualisté stejně jako kluci a holky preferující kolektiv. Judo mohou cvičit děti již od tří let. České judo zaznamenalo veliký úspěch na olympiádě

dě v Riu, když český reprezentant Lukáš Krpálek poprvé stanul na místě nejvyšším a stal se olympijským vítězem.

Judo klub Kodokan najdete na adrese Příbram, Žežická 498 v areálu Policie ČR. V současné době v klubu cvičí dvě skupiny dětí. Přípravka zahrnuje děti ve věku od šesti do deseti let, žactvo tvoří dívky a chlapci ve věku 11–14 let. Další skupina trénující sebeobranu je určena všem zájemcům starším 14 let. Cvičíme denně od 17.00. Pondělí a středa je určena žactvu, úterý a čtvrtek potom pro děti z přípravky. Pro výcvik sebeobran jsou určeny úterý a čtvrtek od 19.00 hodin.

Kodokan Judo označuje japonské bojové umění, které založil Jigoro Kano. Po světě je známé jako judo. Kodokan Judo využívá dva principy: minimální úsilí - maximální účinnost („Seiryoku-zenyo“) a vzájemný prospěch („Jita-kyoei“). První přístup staví na neefektivnějším využití síly tak, aby bylo možné porazit i fyzicky silnějšího soupeře. Druhý princip rozvíjí vzájemný respekt mezi lidmi, protože judo nelze cvičit individuálně.

■ Karel Kříž
Judo klub Kodokan

Nejnepostradatelnější domácí zvířata

Apidologie. Tento pro většinu lidí záhadný pojem je rozsáhlý soubor oborů zabývajících se životem včel a jejich chovem. Pojmenování této vědecké disciplíny vychází z latinského názvu Apis mellifera – Včela medonosná.

Mezi největší hrozby pro lidstvo patří i snížení množství včel pod kritickou hranici.

Foto: M. Roth

Rozsah apidologie začíná u entomologie (nauka o hmyzu), apisterapie (léčivé působení včel a jejich produktů), ekonomie včelstva pro člověka a přírodu, znalosti botaniky, praktického truhlářství až ke znalosti právních předpisů o prodeji včelích produktů a chovu domácích zvířat.

Rozepisovat se o medu, vosku či propolisu by nemělo smysl. Na toto téma jsem již v periodiku Kahan uvedl řadu informací se zaměřením na oblast Příbramska. Za důležitý považuji fakt, že se včela medonosná podílí úhrnem přímo či nepřímo z více než třetiny na zajištění lidské výživy svojí opylovací činností.

OBSCÉNNÍ PODIVÍN?

Objevitel opylovací činnosti hmyzu Konrad Sprengel napsal v roce 1811 o včelách: „Včely jsou mnohem užitečnější tvorové, než se doposud myslelo, patří k nejúžasnějším a nejnepostradatelnějším domácím zvířatům. Zaslouží si mnohem

ČR má jednu z největších územních koncentrací včelstev, přibližně šest včelstev na km².

více pozornosti, než jsme jim věnovali jako producentům medu a vosku, protože pracují na našich polích a zahradách.“ Konrad Sprengel se za svého života uznání za svoji přelomovou objevitelskou práci nedočkal. Na začátku průděrného 19. století psát veřejně o sexualitě rostlin? Byl označen za obscénního podivína. Jediný, kdo se za něho veřejně postavil, byl Charles Darwin. Teprve Sprengelovi následovníci Paul Knuth, Fritz Knoll a Hans Kugler uvedli jeho dílo v život.

Naše republika má jednu z největších územních koncentrací včelstev. Je to zhruba 6 včelstev na kilometr čtvereční. V této oblasti patříme v EU k nejlepším.

JED PROTI ARTRITIDĚ

Včela je citlivým indikátorem stavu životního prostředí vzhledem ke škodlivým látkám. Při opylování přenáší celou řadu důležitých užitečných bakterií, které chrání rostliny před nemocemi a škůdci. Včela jako jediné domácí zvíře dokáže ve svém těle odfiltrovat škodlivé a jedovaté látky, které nasbírala spolu s nektarem a medovicí v ekologicky negativně zasaženém krajině. Jde o pesticidy, těžké kovy a nejrůznější průmyslové škodliviny. Odfiltrované látky časem vyloučí a vybraný zbytek ukládá ve svém jedovém vaku žihadla. Med a ostatní produkty jsou poté stejně čisté jako z panenské přírody, zatímco včelí jed koncentrují různé látky působí kupodivu příznivě při onemocnění artritidou. Důkazem jsou staří včelaři, kteří své vrzavé klouby léčí opakovanými žihadly.

Řada současných vědců (Stephen Hawking, Mike Adams, Gian Carlo Di Renzo a další) varují před globálními katastrofami, při kterých hrozí

lidstvu zánik. Mezi těmito hrozbami je i snížení množství včel na planetě pod kritickou hranici, při které by zkolabovala produkce nenahraditelných potravin odkázaných na opylování včelou. V naší oblasti by to byly zhruba všechny ovocné dřeviny a keře včetně lesních plodů. Na polích olejnin a také všechny píce, které slouží jako krmivo pro dobytka a další domácí zvířectvo. Velké množství různých druhů zeleniny. Divoce a planě rostoucí plody, hlavně bobuloviny, které jsou potravou ptáků a ostatní zvěře, bez včel by jejich produkce byla nulová a docházelo by k plošnému vymírání celých druhů rostlin a zvěře. Následky porušení přírodní rovnováhy a potravinové pyramidy si netroufám odhadnout.

Jediní, kdo stojí v cestě tomuto hororovému scénáři, jsou včelaři a jejich včelí rodiny. Včelařství je činnost, která je věnována všem bez nároku na finanční ocenění. Jedinou odměnou je jim kladné morální hodnocení od přátel a příslušných institucí obcí a měst, jako je tomu i v případě Příbrami, kde spolupráce městského úřadu a příbramských včelařů je dlouhodobě na vysoké úrovni.

VĚK NEMNOHÝM

Teprve až nakonec je to skrovný zisk jednotlivých včelařů z prodeje včelích produktů. Někomu to možná bude připadat jako troufalost, ale výrok Winstona Churchila o boji nevelkého počtu letců RAF za II. světové války, v jejichž řadách bojovali i naši letci proti nacistům, se podle mě tak trochu hodí i na naše příbramské včelaře: „Na poli lidských konfliktů ještě nevděčilo tolik mnohých, tak nemnohým.“

■ Jiří Roub

Český svaz včelařů Příbram

Přes tunu medu pro děti

Příbramské mateřské školy a jesličky před Vánoci dostaly od Českého svazu včelařů 52,5 kg medu. Med při jeho letošním slavnostním předání v Mateřské škole 28. října převzaly ředitelky příbramských mateřských škol, speciální školy a městských jeslí z rukou zástupců Českého svazu včelařů Antonína Volka a Františka Trávníčka. Tradice darování medu se datuje od roku 2004, od té doby darovali včelaři 1140,5 kg medu.

Brdy do kapsy

Turistické trasy, doporučené výlety, ale také zajímavá místa i historické zajímavosti. A k tomu encyklopedie vzácných a významných živočišných i rostlinných druhů. To vše obsahuje nová navigační aplikace pro mobilní telefony Vojenských lesů a statků ČR (VLS), mapující bývalý vojenský újezd a nyní Chráněnou krajinnou oblast Brdy. Součástí aplikace je i druhý zrušený újezd ve správě VLS – severočeské Ralsko. Aplikace je ke stažení zdarma.

Mapovou aplikaci o Brdech vytvořil státní lesnický podnik VLS, který v bývalých vojenských prostorech desítky let hospodaří. Program nazvaný Mapová aplikace VLS ČR je ke stažení zdarma pro mobilní systémy využívající systém iOS a Android.

MAPY I ZAJÍMAVOSTI
„Mapová aplikace VLS je jedním z našich příspěvků návštěvníkům unikátních přírodních lokalit zrušených vojenských újezdů, které spravujeme. Nápad vznikl v souvislosti s loňským otevřením bývalých vojenských Brd veřejnosti, ale řekli jsme si, že nesmíme zapomenout ani na návštěvníky bývalého vojenského prostoru Ralsko, které

ráje otevřen již řadu let. Vedle běžně dostupných informací v mapách uživatelé naleznou také řadu zajímavostí, které vycházejí ze znalostí našich lesníků,“ uvedl ředitel VLS Josef Vojáček.

Samozeřejmostí tak je, že mapy obsahují aktuální turistické a cyklistické trasy v Ralsku a Brdech a zajímavé turistické cíle, včetně naučných stezek či informačních center a jejich ote-

Aplikace je ke stažení na iTunes (systém iOS) nebo na Google Play (systém Android), přímý odkaz zájemci najdou na www.vls.cz.

vírací doby. Vedle toho jsou do map zaneseny také výlety, které VLS návštěvníkům doporučují, či odstavná parko-

vaný záchranný systém, v rámci kterého jsou na strategicky důležitých místech (lesní cesty, křižovatky lesních cest) umístěny informační tabulky s čísly bodu, GPS souřadnicemi a místním názvem. „Jde o totožný systém, který funguje v některých národních parcích, a složky českého záchranného systému usilují o jeho rozšíření do volné přírody v celé republice. Jeho podoba v terénu tedy optimálně vyhovuje potřebám záchranných složek a výrazně urychluje a zefektivňuje jejich zásah. Vedle řešení mimořádných situací jej však návštěvníci Ralska a Brd mohou využít také k orientaci v terénu,“ uvedl výrobní náměstek VLS Libor Strakoš.

Aplikace obsahuje řadu fotografií jednotlivých lokalit, zajímavých míst, vyhlídek i živočišných a rostlinných druhů a jejich popis. Páteř fotogalerie tvoří snímky „fotografujícího porybného“ Lukáše Kovára, který je jedním z předních amatérských fotografů přírody v Česku. Kovár se jako zaměstnanec VLS specializuje již řadu let na fotografování přírodních lokalit ve správě VLS, proto jeho fotomapa obsahuje i místa a pohledy, které běžní návštěvníci často neznají.

STÁLÁ AKTUALIZACE

Turistické trasy i zajímavé turistické cíle budou pravidelně aktualizovány. „Především v Brdech není turistická síť stále dokončena, počítáme proto v průběhu letošního roku i následujících období s aktualizací. Současnou verzi aktuálně spouštíme do pilotního provozu, a budeme proto uživateli vděční za případné postřehy a připomínky, které nám pomohou aplikaci doladit či vylepšit. Budeme rádi, pokud aplikaci budou s námi návštěvníci dotvářet,“ upozorňuje vedoucí oddělení ICT VLS Petr Dvořák.

■ Jan Sotona
VLS

Nastřádejte endorfiny pro brdský běžecký zážitek.

Foto: RNF

Turuj Brdy Winter Run 2017 je běžecký závod určený pro všechny, kteří chtějí prověřit svoje fyzické možnosti a zároveň poznávat zajímavá místa nedávno zpřístupněného bývalého vojenského újezdu Brdy. Závod se koná v sobotu 25. února 2017.

Registrovat k závodu se můžete na [webu rnf.cz](http://webu.rnf.cz).

TENTOKRÁT PO ZNAČKÁCH

Pro úspěch letního běhu jsme se rozhodli navázat a pokusit se uspořádat běh tentokrát v zimě v zasnežených Brdech. Koncept závodu jsme se pro tuto zimní edici běhu upravili a půjde tentokrát o klasický běh s vyznačenou trasou typu start-cíl.

Trasu jsme vybrali kolem bývalé vojenské střelnice Kolvín a Padrťských rybníků. Je kombinací asfaltových a polních cest, terén je různorodý a čekají nás i pěkné „stoupáky“ do kopců,

takže se každý určitě zapoítí. Vzhledem k tomu, že trasa měří více než 12 kilometrů, doporučujeme závod spíše mírně pokročilejším běžcům, ale myslíme, že i běžecký začátečník se dokáže s cestou důstojně poprat. Nakonec není důležité vyhrát, ale zúčastnit se.

Startovat se bude ve vlnách po přibližně 50 závodnicích v půlhodinových rozestupech. Rozhodli jsme se celý koncept závodu pojmout více profesionálně, takže jsme zapracovali na organizaci závodu a přípravě. Zadalí jsme také výrobu účastnických medailí.

ZÁZEMÍ V TROKAVCI

Zázemí závodů máme připravené v restauračním zařízení v obci Trokavec, které nám poskytne také místní sál s dostatečnou kapacitou. Nikdo se tedy nemusí bát, že by musel při čekání na start nebo po doběhnutí mrznout venku. Před každým startem se uskuteční rozcvička za přítomnosti zkušené trenérky.

Série závodů Turuj Brdy má na to, aby se z ní stala zajímavá tradice, kde se budeme setkávat se závodníky a společně zažívat sportovní zážitky

na pěkných místech v Brdech. Snažíme se ke všemu přistupovat s neformálním přístupem, protože to děláme hlavně pro radost. Ostatně kdo navštívil náš letní závod, může potvrdit, že na místě vládla výhradně pohodová atmosféra.

■ Michal Huml
Rock ´n´Footz.s.

Pamlsková vyhláška a Krejcarový spolek

Od ledna platí v bufetech našich základních škol a víceletých gymnázií navštěvovaných žáky do splnění povinné školní docházky poněkud kontroverzní zákaz prodeje produktů, které neodpovídají svým výživovým složením zásadám zdravé výživy. Třeba pro vyšší obsah cukru, soli a tuků.

Žáci první třídy březohorské školy v roce 1909. Na slavnostní fotografii se i do první řady vloudil chlapec, který neměl obuv.

Autoři tzv. pamlskové vyhlášky předpokládají, že donutí rodiče, aby více dbali na stravování svých dětí a například jim připravovali domácí svačiny. Zdravé, výživné a většinou i chutné obědy děti naštěstí dostávají ve školních jídelnách, chvályhodným celorepublikovým poválečným výdobytku, který po roce 1989 kupodivu nezanikl a který nám jistě závidí zaměstnaní rodiče školáků v mnoha zemích světa.

Na Březových Horách, které se právě před 120 lety staly královským horním městem, dělalo zaopatření podstatné části žáků starost řídícímu učiteli Janu Chotašovi (1837–1917), působícímu zde od roku 1867, a osvěcěným představitelům města už dávno předtím, jenže měli úplně jiný problém než jejich současní

Rodiče, kteří věděli, že se dítě ve škole alespoň jednou denně pořádně a zdarma nají, rádi dohlédli, aby do školy chodilo.

”

nástupci v naší převážně blahobytné společnosti. Velký počet žáků totiž pocházel z rodin horníků a dělníků, jejichž bídu si dnes stěží dokážeme představit.

BEZ ODĚVU A BOT

V roce 1873 bylo do březohorské školy zapsáno 889 dětí, na jednu třídu jich připadalo 148. Někteří žáci neměli ani oděv, ve kterém by do školy vůbec mohli chodit, o obutí ani nemluvě, mnozí chodili v jarních a letních měsících bosí. Pan řídící Chotaš se stal členem přípravného výboru Krejcarového spolku na Březových Horách, který byl založen 14. července 1873 a který pořizoval pro chudé děti nejnutnější školní pomůcky a případně i ošacení. Název spolku pocházel od toho, že každý jeho člen měl přispívat do spolkové pokladny nejméně krejcarem týdně. Pro představu: vajíčko stálo tehdy asi 2,5 krejcaru, čtvrt kilogramu tvarohu 6 krejcarů, čtvrt kilogramu másla 30 krejcarů.

Poté, co se stal 21. března 1883 březohorským starostou krupař Josef Šembera, podařilo se na sjezdu zdejšího těžářstva prosadit a schválit usnesení, aby bylo darováno 200 zl. i Krejcarovému spolku, který již před rokem převzal březohorskou chudinskou nadaci ve výši 500 zl., založenou na památku slavnosti dosažení hloubky tisíc metrů na dole Vojtěch roku 1875. Tento spolek fungoval i po roce 1918, protože za první republiky nadále existovalo mnoho potřebných dětí.

PRVNÍ V OKRESE

Řídící učitel Jan Chotaš pracoval pro povznesení březohorských škol (v roce 1886

byla například otevřena nová budova dívčí školy v Prokopské ulici) a pro dobro svých žáků s takovým nasazením, že mu 31. května 1887 udělil ministr kultu a vyučování titul ředitele chlapecké školy, což bylo první vyznamenání tohoto druhu na celém okrese. Hned toho využil k další pomoci svým milovaným žákům.

Mnoho dětí z nejrůznějších důvodů školní docházku zanedbávalo, a tak našel způsob, jak to aspoň částečně změnit. V lednu 1888 bylo na žádost místní školní rady rozhodnuto, aby děti zemřelých horníků a pak i další přespolní hornické děti dostávaly v zimě v poledne teplou a výživnou polévku ze zdejší erární polévkárný pro horníky, založené roku 1884. Každý týden se během čtyř dnů rozdalo na 400 porcí, celoroční náklady na polévky ve výši 200 zl. platil horní úřad.

S POLÉVKOU I LEPŠÍ ZNÁMKY

Rodiče, kteří věděli, že se jejich dítě ve škole alespoň jednou denně pořádně a zdarma nají, pak rádi dohlédli, aby do školy chodilo. Od doby, kdy byla chudým dětem poskytována polévka, se pak mnohdy zlepšily i známky. A lepší prospěch zase znamenal možnost lepšího budoucího uplatnění dětí z chudých rodin.

Jak těžký život na Březových Horách pro většinu obyvatel byl, dokazuje i skutečnost, že ke konci ředitelování Jana Chotaše se dne 19. května 1892 místní školní rada rozhodla pro chudobu osvobodit od placení školního platu čili školného z 1 579 žáků březohorských škol dokonce 1 100 žáků – přímo z Březových Hor jich bylo 869. A když na konci května toho roku došlo ke známé důlní katastrofě na dole Marie, ještě se o několik stovek zvýšil počet chudých dětí bez otce – živitele.

MED JEN S MÍROU

Pokud možno tučné sladkosti, po kterých děti toužily a budou toužit vždycky, byly pro většinu březohorských žáčků výjimečným požitkem, který si mohli dopřát snad o pouti nebo při jiných slavnostních příležitostech, a tak žádnou pamlskovou vyhlášku nikdo nepotřeboval. Už starozákonní moudrost praví, že základní věci potřebné k životu jsou voda, oheň, železo a sůl, mouka, mléko, šťáva z hroznů, olej, oděv a také med, který je ovšem třeba požívat s mírou, jinak se člověk jeho sladkostí přesyť a zvrátí jej. Na jiném místě se tam ale píše, že než se dítě naučí odmítat zlo a volit dobro, bude jíst – smetanu a med.

■ **Věra Smolová**
SOKa Příbram

Za Ondráka byl přestavěn kostel sv. Jakuba do současné podoby

V této kapitole si představíme osobnost symbolizující Příbram 19. století a zároveň se jedenáctým dílem přiblížíme k závěru jubilejního ročníku našeho seriálu o historických postavách našeho města. Z mnoha možností jsem nakonec zvolil patera Prokopa Ondráka (1810–1873), neboť jeho působení v našem městě bylo ve své době nepřehlédnutelné.

Prokop Ondrák vládl přirozenou autoritou a zároveň vlídným jednáním.

Foto: SOA

Prokop Ondrák se narodil v Praze, postudíích na gymnáziu absolvoval bohosloveckou fakultu a v roce 1834 byl vysvěcen na kněze. Do Příbrami přišel ještě v tomto roce, nejprve jako kooperátor (pomocný kněz) na Svaté Hoře, o dva roky později pak jako katecheta (učitel náboženství) na příbramské hlavní škole. Po smrti příbramského děkana Františka Kostky v roce 1846 se stal jeho nástupcem a tím také získal definitivní působišťe.

TYLŮV PŘÍTEL

Od mládí se Prokop Ondrák přátelil s Josefem Kajetánem Tylem, který jej inspiroval k vlastní literární tvorbě. Svě první drobné práce uveřejnil v roce 1844 v Květech a v České včele, napsal mj. články s postřehy o dění v Příbrami. Psal též do dalších časopisů, jakými jsou Blahověst, Časopis českého muzea, Posvátné kazatelny a Časopis pro katolické duchovenstvo. Z jeho původní tvorby jsou pak nejvýznamnější psaná kázání, která vydal knižně v několika svazcích.

Hlavní Ondrákův literární přínos však spočíval v překladech cizí literatury do češtiny, zejména z francouzštiny a italštiny. V oblasti italské literatury je dokonce Ondrák považován za zakladatele česko-italských novodobých literárních kontaktů. Kvalitních překladatelů měla tehdejší česká literární obec málo a díky P. Ondrákovi se tak mohli čeští čtenáři seznámit s italskou literaturou ve velmi zdařilé podobě. Uvedme alespoň jeho překlady Zasnoubence od A. Manzoniho, Eliezer a Neftali (Dobyť Jericha) od de Floriana a Mučedníky od Chateaubrianda.

■ **Daniel Doležal**
SOA v Praze

Kostel sv. Jakuba na náměstí T. G. Masaryka.

Foto: SOA

Největší zásluhy o Příbram má Prokop Ondrák v oblasti organizace veřejného života a v povzbuzování obyvatelstva v národním uvědomění. Jako kněz měl k tomu dobré možnosti. Vládl přirozenou autoritou a zároveň vlídným jednáním, byl proto velmi oblíben. Jeho zásluhou se tak např. v Příbrami v roce 1844 hrálo první české divadlo, pořádaly se české taneční besedy apod.

POZVÁNÍ PRO PALACKÉHO

V roce 1848 se zapojil i do politické činnosti, sloužil např. symbolickou zádušní mši za padlé studenty v bojích v Praze. V roce 1849 spoluzakládal spolek Slovanská lípa, který se stal prvním příbramským spolkem v moderním slova smyslu. Díky svému přátelství s Tylem dosáhl toho, že jeho slavná divadelní společnost v roce 1851 navštívila i naše město a odehrála zde několik představení. Když naše město navštívil v roce 1862 František Palacký, stalo se tak na základě pozvání Prokopa Ondráka. Za doby Ondrákova děkanátu byl také přestavěn kostel sv. Jakuba do současné podoby, včetně charakteristické úpravy věže s hodinami a se zaměněnými rafijemi. Pater Ondrák byl známý i svými aktivitami v sociální oblasti, zejména v organizaci sbírek potřebným a pomoci školní mládeži.

Město Příbram ocenilo jeho zásluhy ještě během života udělením čestného měšťanství a byla po něm pojmenována ulice vycházející z Hornického náměstí (Cábryku), původně nazývaná Žabí. Prokop Ondrák zemřel v roce 1873 jako všeobecně uznávaná a oblíbená osobnost, jeho hrob se nachází na příbramském hřbitově ve společnosti dalších děkanů a kněží.

ÚNOR

3. února 1967

Na příbramském náměstí byla vystavena zakonzervovaná velryba Goliath, dlouhá 22 m, ulovená v roce 1954.

5. února 2007

Na náměstí v Příbrami se konala demonstrace proti umístění radaru NATO v Brdech.

7. února 1897

Byla objevena trhlina ve zvonu Drahoun ve věži příbramského kostela.

7. února 1997

Byl zahájen daviscupový zápas mezi Českem a Indií na zimním stadionu v Příbrami.

12. února 1917

Na příbramských školách byly kvůli nedostatku uhlí vyhlášeny mimořádné prázdniny.

15. února 1887

Pražský arcibiskup hrabě František ze Schönbornu zahájil dvoudenní návštěvu našeho města.

15. února 1877

Konala se volba poslance do Říšské rady (parlamentu) za Příbram a Březové Hory, zvolen byl Jindřich Jaroslav hrabě z Clam-Martinic.

17. února 1857

Narodil se v Příbrami Josef Bosáček, malíř převážně duchovních obrazů a poustevník na Makové hoře.

18. února 1857

Narodil se v Drahotuši Alois Zdráhal, montanista, čestný občan Březových Hor a mj. ředitel Horní školy v Příbrami.

28. února 1957

Jáchymovské doly zprovoznily „půjzdnou nemocnici“ – autobus zařízení jako ordinace, který objížděl hornické ubytovny, ale také různé sportovní události v kraji.

Najděte nového parťáka

V roce 2016 prošlo Psím útulkem v Lazci 195 psů. K novým adoptivním majitelům odešlo 65 pejsků a ke svým původním majitelům se vrátilo 104 pejsků. Jeden pes z útulku utekl. Jeden obyvatel, dlouhodobě nemocný Raf, o kterém jsme psali také v Kahanu, zemřel. Pokud chcete poskytnout domov opuštěnému psovi, kontaktujte útulek v Lazci.

PSI K ADOPCI

výborný hlídač k domu se zahrádkou.

Výborný hlídač Baron
Německý ovčák, kterému je přibližně osm, je velmi přátelské povahy. Osvědčil by se jako

Mazlivý Kubík
Kříženec špice má asi deset let. Projevuje se jako čistotný a klidný pejsek. Velice rád se mazlí a potěšil by především chovatele v bytu.

Temperamentní Kryšpín
Dvouroční kříženec jagdteriera prokazuje velký temperament. Byl by ideálním společníkem pro chovatele, který mu nabídne psí sporty jako dogfrisbee nebo agility. Pejskovi by se nejvíce líbilo na zahradě.

Otík pro dlouhé procházky
Asi čtyřletý kříženec je poněkud nedůtklivý, a tak by se nehodil do rodiny s malými dětmi nebo zvířaty. Jinak je k lidem přátelský. Velmi aktivní a čistotný pejsek má rád dlouhé procházky.

■ **Psí útulek Lazec**
www.utulekpribram.cz
777 705 616

Strom splněných přání pomohl opuštěným kočkám

Děkujeme Veterinární klinice Na Zdoboři za Strom splněných přání a každému, kdo nadělil krmivo, hračky, deky, stelivo, konzervy nebo kapsičky pod stromeček, a udělal tak dobrý skutek a radost opuštěným kočičkám. Moc si toho vážíme.

KOČKY K ADOPCI

Kocour Andrej
Asi roční kastrovaný bílý kocourek s mourovatým ocáskem a skvrnami na boku a na hlavě. Je temperamentní, čistotný, rád si hraje a dobře snáší společnost dalších koček.

Bohunka k domku
Asi dvouroční čistotná kastrovaná kočička, které by se líbilo u domu s přístupem ven. Nechá se pohladit, ale extra velký mazel to není.

■ **Alena Synková**
Spolek pro kočku Příbram
773 982 827

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

20. 2. 16.00 25. jednání Zastupitelstva města Příbram

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

22. 2. 10.00 Ženitba – veřejná generálka
22. 2. 19.00 Víšňový sad – derniéra
23. 2. 19.00 Ženitba – 1. premiéra
24. 2. 19.00 Ženitba – 2. premiéra
25. 2. 19.00 Fešáci – 50 let na scéně
26. 2. 14.00 Prohlídka divadla
27. 2. 19.00 Rande s duchem
28. 2. 19.00 Balada pro banditu
6. 3. 19.00 Lenka Filipová s doprovodnou kapelou
7. 3. 19.00 Goldoniáda – derniéra
9. 3. 17.00 Evžen Oněgin
10. 3. 19.00 Ženitba
12. 3. 15.00 Hurá na duchy aneb Zachraňme divadlo s Majdou a Petrem
16. 3. 19.00 Vojtěch Dyk & B-SIDE BAND
17. 3. 19.00 Federer – Nadal
18. 3. 16.00 Ženitba
19. 3. 16.00 Saturnin
22. 3. 19.00 Hana a Petr Ulrychovi a skupina Javorý

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

20. 2. 19.00 Tara Fuki – koncert
26. 2. 16.00 Vše o ženách
1. 3. 19.00 Vše o ženách
5. 3. 17.00 Il Congelatore – Zmrazovač
8. 3. 19.00 Vše o ženách
26. 3. 16.00 Tajemný hrad v Karpatech
3. 3. 20.00 Cocotte Minute/Hentai Corporation/Prago Union
10. 3. 19.00 Maturitní ples SOU Dubno
18. 3. 20.30 Špejbl's Helprs

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

17. 2. 20.00 Rybářský ples
24. 2. 19.00 Maturitní ples ISŠ HPOS Příbram

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

15. 2. 19.00 Josef Fousek – Fouskův svět
18. 2. 18.00 Masný večer

KINO PŘÍBRAM

16. 2. 19.00 Lék na život
17. 2. 17.00 T2 Trainspotting
17. 2. 20.00 Mlčení
18. 2. 13.00 LEGO® Batman film – 3D projekce
19. 2. 16.00 Anděl Páně 2
21. 2. 16.00 Všechno nebo nic
22. 2. 19.00 Padesát odstínů temnoty
24. 2. 17.00 Bába z ledu
24. 2. 20.00 John Wick 2
25. 2. 13.00 Pes ro(c)ku
26. 2. 16.00 Hledá se Dory – 3D projekce
22. 3. 19.00 Úsměvy Zdeňka Trošky s písničkami Simony Klímové

SOKOLOVNA PŘÍBRAM

17. 2. Rybářský ples
18. 2. Podnikatelský ples
10. 3. Hasičský ples
18. 3. Memoriál Bedřicha Šupčíka

COWÁRNA

22. 2. 19.00 Jan Tománek – Po hlavě a nadoraz

SPOLEK VE ČTVRTEK

16. 2. 19.00 Robert Balzar Trio

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

4. 3. Farmářské trhy

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

4. 3. 10.00 Masopust v Hornickém muzeu

KNIHOVNA JANA DRDY PŘÍBRAM

20. a 27. 2. Stanislav Sloup: Čtení z antiky
21. 2. 18.00 V. Donát: Průvodce českou reformací – přednáška
23. 2. Den se Štěpánkou Čížkovou – kreativní hudební setkání
10.30 Hra zvuků – pro rodiny s dětmi 0–3
16.30 Hra zvuku – pro rodiny s dětmi 3–8
18.00 Živá hudba – pro dospělé a náctileté
28. 2. 17.00 M. Zach Kučera: Největší tajemství třetí říše – přednáška
2. 3. 16.00 Setkání genealogů
6., 13., 20., 27. 3. Sháním knížku... – poradna osobní knihovnice
7. 3. 13.00 Ženy sobě
7. 3. 17.00 Zakládáme bylinkovou zahrádku – přednáška J. Slepíčky
8. 3. 9–18 Velký výprodej knih
8. 3. 17.00 Pedagogika Montessori – přednáška Z. Spálenské
9. 3. 17.00 Společné čtení s překvapením (pobočka ZŠ Školní)
11. 3. 14.00 Juráčkovi na stopě – komentovaná vycházka s J. Fryšem
14. 3. 17.00 Poezie v obrazech českých a světových malířů – přednáška J. Froňkové
21. 3. 18.00 Petr Chelčický – přednáška M. Piše
28. 3. 17.00 Turistické značení a trasy v Brdech – přednáška J. Bicana
31. 3. Noc s Andersenem (dětská oddělení)

JIHOČESKÁ RESTAURACE

18. 2. 17.30 Soutěž o nejlepší kysané březohorské zelí

HORNICKÁ HOSPODA NA MARIÍ

20. 2. 18.00 Přednáška: Výzkum jeskyní v Týnčanském krasu u Petrovic u Sedlčan

SENIOR POINT PŘÍBRAM, ŽEŽICKÁ 193

2., 9., 16., 23., 30. 3. Rekondiční cvičení II. skupina
2., 16., 30. 3. Textilní techniky – ruční práce jinak
2., 9., 16., 23. 3. Obsluha PC pro mírně pokročilé
6. 3. 13.00 Informační schůzka
6., 13., 27. 3. Výtvarné techniky
7., 14., 21., 28. 3. Rekondiční cvičení I. skupina
7., 14., 21., 28. 3. Výuka angličtiny pro začátečníky
7., 28. 3. Obsluha PC pro začátečníky
7. 3. 13.00 Prožitkové malování
8. 3. 10.30 Seznámení s činností Spolku pro kočky

FOTBAL: STADION NA LITAVCE

25. 2. 17.00 1.FK Příbram x SK Slavia Praha
11. 3. 17.00 1.FK Příbram x FC Hradec Králové

VOLEJBAL – SPORTOVNÍ HALA V PŘÍBRAMÍ

4. 3. 17.00 VK Euro Sitex Příbram x AERO Odolena Voda

ZÁVOD V BĚHU V BRDECH

25. 2. TURUJ BRDY WINTER RUN 2017

Výstavy:

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM

Stálá expozice Fotograf František Drtík – život a dílo příbramského rodáka
24. 2.–26. 3. Czech Press Photo

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

do 3. 11. Princezna a drak – loutky
do 7. 5. Příbramit a bytízit
do 7. 5. Zmizelá Příbram
do 29. 12. Minerály z lomu Těškov u Rokycan

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE

Ani gram uranu okupantům
Významné osobnosti 1., 2. a 3. odboje
Kresby z vězení
Skautská lilie za ostnatým drátem

POZNEJTE KRÁSY BRD A TAJEMSTVÍ PŘÍRODY

Navštivte zcela nový Dům Natura v Příbrami.
Zažijete příjemné chvíle v neobvyklém prostředí.

DŮM NATURA

Nabízíme 5 unikátních expozic pouze za jedno vstupné.

Poutavá Expozice CHKO Brdy

Dobrodružná expozice Vojenské historie Brd

Romantická expozice Nebeské Česko – jedinečné fotografie příbramského rodáka Jiří Jirouška (pořízené z motorového padáku)

Největší expozice živých plazů a obojživelníků žijících v ČR

Muzeum nočních motýlů – 2. největší sbírka na světě s replikou Darwinovy badatelný

Otevřeno každý den od 9.00 do 17.00 hodin

Parkování u Domu Natura pro návštěvníky zdarma

Nabídka široké škály občerstvení

Více na www.eco-centrum.cz

Zde odstříhnete
Slevový kupón
25 procent z ceny vstupného
Platí do 31.3. 2017

Dům Natura Příbram, Plzeňská ulice
(bývalý objekt České pojišťovny u náměstí T.G. Masaryka)